

B – CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA	1
1.1. RAZVOJ NASELJA, POSEBNIH FUNKCIJA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA.....	2
1.1.1. RAZVOJ NASELJA.....	2
1.1.2. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA.....	3
1.1.2.1. Prometni sustavi	3
1.1.2.2. Vodnogospodarski sustav	4
1.1.2.3. Energetski sustav	4
1.2. RACIONALNO KORIŠTENJE PRIRODNIH IZVORA.....	5
1.3. OČUVANJE EKOLOŠKE STABILNOSTI I VRIJEDNIH DIJELOVA OKOLIŠA	7
2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČAJA.....	9
2.1. DEMOGRAFSKI RAZVOJ.....	9
2.2. ODABIR PROSTORNE I GOSPODARSKE STRUKTURE.....	12
2.2.1. POLJOPRIVREDA.....	12
2.2.2. ŠUMARSTVO	14
2.2.3. INDUSTRija I OBRT.....	14
2.2.4. MINERALNE SIROVINE.....	15
2.2.5. TURIZAM	15
2.3. RAZVOJ NASELJA , DRUŠTVENE, PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE.....	16
2.3.1 RAZVOJ NASELJA.....	16
2.3.2. RAZVOJ DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE.....	17
2.3.3. RAZVOJ PROMETNE INFRASTRUKTURE	18
2.3.3.1. Cestovni promet.....	19
2.3.3.2. Poštanski promet	19
2.3.3.3. Telekomunikacijski promet	19
2.3.4. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV.....	19
2.3.4.1. Vodoopskrba	19
2.3.4.2 Odvodnja otpadnih voda	20
2.3.4.3. Navodnjavanje i odvodnja SA POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA	21
2.3.4.4. Zaštita od štetnog djelovanja vode	22
2.3.4.5. Zaštita voda	23
2.3.5. ENERGETSKI SUSTAV.....	23
2.3.6. ZBRINJAVANJE OTPADA.....	24
2.4. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KULTURNO - POVJESNIH CIJELINA.....	27
2.4.1. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI.....	27
2.4.2. ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KULTURNO – POVJESNIH CIJELINA...29	29
2.4.2.1. Vodni resursi.....	29
2.4.2.2. Šume.....	29
2.4.2.3. Tla.....	31
2.4.2.4. Mineralne sirovine.....	32
2.4.2.5. Graditeljska baština	33

**PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE GOLA
S A D R Ž A J**

2.4.2.6. Prirodna baština	34
2.4.2.7. Zrak	43
2.4.2.8. Zaštita od buke	44
3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE	45
3.1. RACIONALNO KORIŠTENJE I ZAŠTITA PROSTORA	45
3.2. UTVRDJIVANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA U ODNOSU NA POSTOJEĆI I PLANIRANI BROJ STANOVNika, GUSTOĆU STANOVANJA, IZGRAĐENOST, ISKORIŠTENOST I GUSTOĆU IZGRAĐENOSTI, OBLJEŽJA NASELJA, VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KRAJOBRAZA, PRIRODNIH I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA	45
3.3. UNAPREĐENJE UREĐENJA NASELJA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	47

B

CILJEVI

PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

U odnosu na položaj , razvojne i prostorne okolnosti, osnovni ciljevi i usmjerena prostornog razvoja Općine Gola su:

- Osnaziti prostorno razvojnu strukturu,
- Povećati vrijednost i kvalitetu prostora i okoliša,
- Racionalno koristiti i zaštiti nacionalna dobra,
- Uvažiti zajednička obilježja i osobitosti područja,
- Razvijati infrastrukturne sustave,
- Osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja,
- Usmjeriti prostorno-razvojne prioritete.

Na osnovu općih i osnovnih ciljeva prostornog razvoja Županije postavljaju se osnovni ciljevi prostornog razvoja Općine Gola koji će se međusobno prožimati s županijskim i regionalnim ciljevima:

U sklopu osnaživanja prostorno - razvojne strukture treba:

- poticati razvoj središnjeg naselja Gola,
- unaprijediti uvjete života kvalitetnim razmještajem funkcija i pokrivenošću prostora infrastrukturom,
- težiti uravnoveženom razvoju gospodarstva na cijelom području Županije te pri tome koristiti oblike primjerene osobitosti prostora, a nedovoljno korištene potencijale staviti u razvojne funkcije,
- provoditi mјere za osnaživanje lokalnog središta radi stvaranja uvjeta za kvalitetan razvoj na svim područjima.

Za povećanje vrijednosti i kvalitetu prostora i okoliša treba:

- razvojne ciljeve prilagoditi značajkama prostora, uz isključenje utjecaja na prostor i okoliš,
- kod izbora razvojnih programa i tehnologija voditi računa o očuvanju kvaliteta prostora i okoliša,
- razvoj planirati u granicama prihvatljivog opterećenja prostora, neprihvatanjem zastarjelih i štetnih tehnologija uz dosljedno provođenje načela održivog razvijanja.

Za racionalno korištenje i zaštitu nacionalnih dobara potrebno je:

- uspostaviti ravnotežu izgrađenih i pretežito prirodnih područja te osigurati svrhovito korištenje resursa,
- racionalno korištenje prostora za izgradnju, očuvanjem fizičke i funkcionalne cjelovitosti te kvalitete poljoprivrednog i šumskog zemljišta (spriječiti usitnjavanje areala i osigurati krajobraznu cjelovitost),
- zaštiti vrijednosti prostora, vrijedne prirodne i stvorene resurse, očuvati biološku raznolikost te osobito pažljivo koristiti resurse koji sve više nedostaju ili su sve više ugroženi (rijeka Drava , šumska zajednice i drugo).

Uvažiti zajednička obilježja i osobitosti područja:

- prilikom uskladjenja interesa korištenja prostora treba uzeti u obzir pojačan interes za ulaganja na nekim prostorima (prostor uz prometne koridore, proširenje carije, zaštićene celine) te utvrditi stvarnu vrijednost i visoke standarde uredjenja zemljišta koji će osigurati svrhovito korištenje i kvalitetno uredjenje prostora,
- s ciljem zaustavljanja negativnih demografskih procesa i zapuštanja resursa za takva područja Općine treba utvrditi i provesti poticajne mјere.

Razvijati infrastrukturne sustave kako bi se postiglo:

- sigurno i kvalitetno prometno povezivanje s ostalim županijskim i državnim područjima,
- kvalitetno opskrbljivanje vodom te usporedo s razvojem vodoopskrbe osigurati zaštitu voda izvedbom sustava odvodnje i pročišćavanja,
- zadovoljenje energetskih potreba i sigurnost opskrbe uz najviši stupanj zaštite prostora,
- ostvarenje pretpostavke za izgradnju na područjima predviđenim za razvoj naselja i djelatnosti.

Osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja, a osobito:

- postići cjelovitost obuhvata svih relevantnih aspekata prostornih zahvata, u svim fazama: priprema dokumentacije, izrada planova i stručnih podloga, realizacija,
- provoditi integralni planski pristup te izvršiti prijelaz iz dosadašnjeg prostorno planskog ustrojstva u novi određen političko teritorijalnim ustrojstvom i Zakonom o prostornom uređenju te novim svjetonazorom u korištenju prostora,
- osigurati preglednost planskih postavki na svim razinama i fazama uređenja prostora te omogućiti donošenje odluka utemeljenih na potpunom poznavanju učinaka (gospodarski, prostorni, ekološki),

- stručno i organizacijski osposobiti institucije planiranja i provođenja planova te uspostaviti nužnu koordinaciju sudionika u planiranju, pripremi i realizaciji zahvata u prostoru,
- ostvariti kontinuitet djelovanja i omogućiti korištenje relevantnih raspoloživih podataka i spoznaja o prostoru.

Usmjeriti prostorno-razvojne prioritete, a to su:

- poboljšanje učinkovitosti u okvirima već izgrađenog i korištenog prostora te stvaranje uvjeta za nove programe radi pokretanja gospodarskih aktivnosti i poboljšanja kvalitete života na depopulacijskom području,
- iskorištenje raspoloživih i nedovoljno učinkovitih potencijala prvenstveno na lokacijama i kapacitetima koji mogu bez većih ulaganja postići višezačne učinke (postojeće radne zone, središnje naselje),
- sanacija kritičnih mjesta ugrožavanja prostora i okoliša (zaštićena baština, bespravna gradnja, poljoprivredne površine, šume, područja eksploatacije mineralnih sirovina i drugo).

U odabiru prioritetnih razvojnih programa, treba uvažiti višezačnost učinaka i najsvršishodnije korištenje prostora s gledišta postizanja razvojnih ciljeva i ostvarenja uvjeta za privođenje planiranog namjeni kao što su, opremanje infrastrukturom, mjere zaštite prostora i okoliša te sanacija razvojem opterećenih i ugroženih prostora provedbi prioriteta treba odrediti prioritete na lokalnoj razini, kao i prioritete u okvirima sektorskih resora u skladu s općim prioritetima na državnoj razini te kontinuirano provoditi smjernice uređenja i gospodarenja prostorom u skladu sa Županijskim ciljevima i zakonski utvrđenim obvezama svih subjekata, na cijelom području Općine Gola.

1.1. RAZVOJ NASELJA, POSEBNIH FUNKCIJA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

1.1.1. RAZVOJ NASELJA

U sustavu naselja Općine Gola ističe se naselje Gola kao veće lokalno središte sa najvećim brojem stanovnika i sa najviše razvijenom društvenom i komunalnom infrastrukturom . Iza nje za samo 10 % manje stanovništva i gotovo jednako razvijenom komunalnom infrastrukturom ističe se naselje Ždala , kao manje lokalno središte , dok ostala naselja (Gotalovo, Otočka i Novačka) imaju manje od 500 stanovnika i manje od 20 % u ukupnom stanovništvu Općine Gola . Ipak u ova tri naselja izdvaja se naselje Gotalovo koje radi svog prometnog položaja i zgušnute strukture gradnje odskače u svom komunalnom opremanju i kvalitetnijem društvenom životu od ostala dva naselja Novačke i Otočke koje pak radi svoje raštrkane strukture gradnje ne mogu postići razvoj komunalne infrastrukture kao ostala naselja .

Sva naselja Općine Gola su ruralna, pa čak i općinsko središte naselje Gola .

Udio pojedinih naselja u ukupnom broju stanovnika Općine Gola se kroz promatrano vremensko razdoblje nije mijenjao , što je vidljivo i iz prilože tablice. Na temelju ovih podataka može se vidjeti ravnomjerni stupanj razvoja pojedinih naselja u proteklom periodu, te njihovi međusobni odnosi.

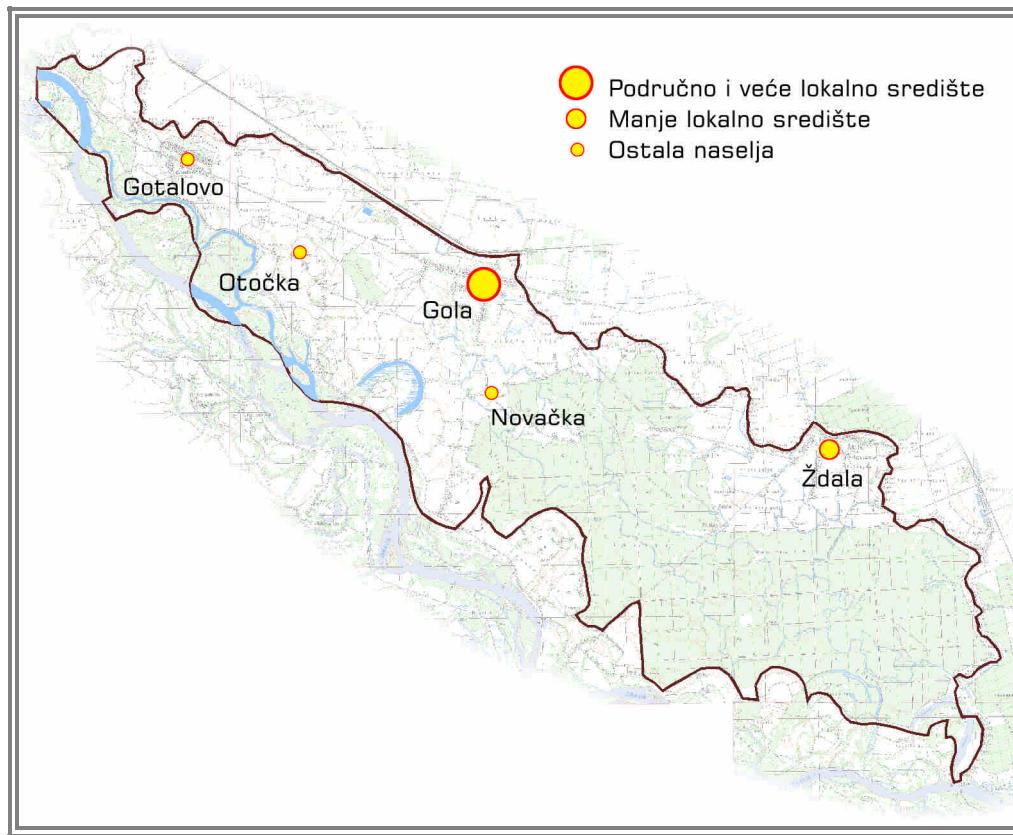
Tablica 1:Relativni odnosi broja stanovnika po naseljima

NASELJE	1948.g.		1971.g.		2001.g.	
	broj	%	broj	%	broj	%
Gola	1688	30%	1254	30%	995	36%
Gotalovo	815	15%	629	15%	404	15%
Otočka	530	9%	377	9%	247	9%
Novačka	982	18%	644	15%	396	14%
Ždala	1577	28%	1259	30%	718	26%
Općina Gola	5592	100%	4163	100%	2760	100%

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE GOLA CILJEVI

Sva naselja Općine Gola razvijat će se kao i do sada, podjednako, težeći policentričnom sustavu. Najveći razvoj očekuje se za naselje Gola radi njegove prometne povezanosti sa susjednom Republikom Mađarskom i njegova značenja općinskog centra. Očekuje se i dalje napredovanje naselja Gola u gospodarskom, društvenom i komunalnom razvoju, stoga ga treba smatrati kao **važnije lokalno središte** (VLS).

Kartogram 1:Sustav naselja i razvojnih središta

1.1.2. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

1.1.2.1. PROMETNI SUSTAVI

Razvoj infrastrukturnih sustava područja Općine Gola prvenstveno je vezan na pokrivanje potreba stanovništva osnovnom komunalnom infrastrukturom, te osiguranjem dobre prometne povezanosti naselja s općinskim središtem, kao i sa gradom Koprivnicom i Đurđevcom, te ostalim općinama, a posebnu prometnu važnost daje postojeća povezanost Republike Hrvatske sa Republikom Mađarskom.

Geoprometni položaj Općine, odnosno njezin smještaj na pružanju razvojnih i prometnih osovina Republike Hrvatske i njezina veza sa susjednom državom Republikom Mađarskom, zbog svog značaja ima za posljedicu planiran koridor veće prometne infrastrukture kao što je sabirna državna cesta D-41 **GP Gola – Koprivnica – Križevci - Sesvete**. Zbog takvog značaja ovaj cestovni pravac je Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske planiran kao **brza cesta do 2015.godine**.

Radi carinske zone na ovom je području i sve više razvijen robno-transportni promet prema susjednoj zemlji. Razvoj kombiniranog prometa te mogućnost formiranja slobodne carinske zone omogućilo bi Općini Gola još brži gospodarski razvoj.

Zadovoljenjem ovih osnovnih komunalnih potreba, u što danas spada i gradnja telekomunikacijske mreže, svakako će doprinijeti zadržavanju stanovništva na ovom području i osiguranje preduvjeta za općeniti gospodarski i svaki drugi razvitak.

1.1.2.2. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

Vodoopskrba i odvodnja

Pored prometne infrastrukture, važna je gradnja vodoopskrbnog sustava za čitavo područje općine, kao i gradnja sustava odvodnje pojedinih naselja Općine Gola.

Općina Gola radi sustavno na rješavanju problema vodoopskrbe i odvodnje posljednjih godina i to paralelno za više naselja, tako da je prelaskom pitke vode iz vodocrpilišta Đurđevac, magistralni cjevovod izgrađen odmah u dva pravca: prema Goli i prema Ždalu. Nakon gradnje vodovodne mreže na redu je odvodnja koja se projektira paralelno za oba važnija naselja Golu i Ždalu.

Uređenje režima voda

Zaštita od poplava djelomično je riješena na području Općine Gola, odnosno štićene su površine za koje je postojao poseban interes.

Zaštitu od negativnih utjecaja vode trebalo bi rješavati sustavno, sa ostalim projektima vodnogospodarske djelatnosti, a na temelju vodnogospodarske osnove.

Dugoročno planirati zajedničko rješavanje zaštite zajedno sa šumarstvom i poljodjelstvom te zajedno sa njima utvrditi područja zabrane sječe i čišćenja šuma ugroženih područja.

Zaštita vode od zagadenja

Republika Hrvatska se je potpisivanjem "Konvencije o suradnji na zaštiti i održivom korištenju rijeke Dunav" obvezala djelovati u cilju zaštite vodotoka dunavskog sliva među kojima je i rijeka Drava, čiji priobalni pojas ima vrijedne prirodne karakteristike.

Rijeka dotjeće u našu državu pa tako i u Općinu Gola zasićena određenom količinom zagadenja pa je potrebno provesti mjere kako bi se taj stupanj zagadenosti, na izlaznom profilu iz Županije, pokazao manjim odnosno barem ne bi bio veći.

Ciljevi zaštite vode su:

Sačuvati kvalitetu vode u prirodnim prijemnicima koji po kategorizaciji voda spadaju u vrlo osjetljiva područja, odnosno podzemnim vodama koje se koriste ili planiraju koristiti za vodoopskrbu, brdskim potocima i vodotocima u kojima je kvaliteta zadovoljavajuća (potoci Komarnica, Zdela, Kopanje, Koprivnica u svom toku do grada Koprivnice, Gliboki do Rasinja te Glogovnica uzvodno od Križevaca). Sprječiti daljnja zagadenja uklanjanjem ili saniranjem uzroka zbog kojih do njih dolazi, odnosno izgraditi odgovarajuće sisteme pročišćavanja svih otpadnih voda naselja i industrije te tako postići propisanu kvalitetu recipijenata. Provoditi i održavati mjere zaštite te kontrolirati rad izgrađenih objekata i uređaja za pročišćavanje zagadenih voda te postupno postići propisane kvalitete vode postupnom realizacijom cjelovitih programa i mera zaštite. Osigurati poboljšanje i revitaliziranje ekoloških funkcija vode u Dravi i njenim pritocima i time ostvariti skladan i postajan gospodarski razvoj u kojem neće neracionalno korištenje vodnih resursa dovesti do pogoršanja kvalitete vode.

1.1.2.3. ENERGETSKI SUSTAV

Opća je ocjena da Hrvatska nema ni jedan oblik energije čija je proizvodnja u zemlji dovoljna za zadovoljenje sadašnjih potreba, a još manje potreba u budućnosti, premda raspolaže skoro sa svim poznatim energetima. Programske osnove **proizvodnje energije** polaze od težnje da Hrvatska postigne 90% zadovoljenja potreba iz izvora na vlastitom teritoriju. Prioriteti za povećanje proizvodnje odnose se na:

- rekonstrukciju, modernizaciju i proširenje postojećih kapaciteta,
- provođenje mjeru štednje,
- smanjenje gubitaka u sustavu,
- racionalno korištenje energenta.

Posebnu pažnju treba posvetiti izboru energenta. Treba računati na korištenje plina gdje god je moguće i koristiti programe tehnoloških unapređenja. U prostorni plan nižeg reda treba ugraditi smjernice za

osiguranje uvjeta u prostoru za korištenje drugih izvora energije i dopunska rješenja - sunčana energija, bioenergija, energija vjetra, geotermalna energija.

Intervencije na postojećim i planiranje novih **energetskih prijenosnih postrojenja** treba provoditi tako da se zadrže postojeće građevine i sustavi u već izgrađenim koridorima i težiti što manjem zauzimanju novih površina, a zahvate izvoditi po najvišim tehnoškim, ekonomskim i ekološkim kriterijima.

Strategijom i Prostornim planom uređenja Republike Hrvatske predviđena je izgradnja plinskog sustava 75 bara od granice s Madarskom prema Ivanić Gradu preko Bjelovara, koridorom postojeće trase magistralnog plinovoda i naftovoda, za potrebe snabdijevanja uvozom iz Norveške i Rusije.

Područje Općine Gola (3 od 5 naselja do danas je plinifizirano) je u velikoj mjeri plinifizirano, što je prvenstveno rezultat činjenice da se na tom području nalazi veliko plinsko polje Gola, a dobar položaj magistralnog plinovoda u odnosu na Županiju omogućuju plinifikaciju cijelog njenog područja po povoljnim tehnico-ekonomskim uvjetima. INA-Naftaplin, kao veledobavljač, je izradio veliki broj objekata na području Općine Gola, te je čitav prostor relativno dobro opremljen primopredajnim mjerno-reduksijskim stanicama. Svi novi potrošači bit će opskrbljeni plinom iz postojećih stanica čiji će se kapacitet prilagoditi potrebama. Dijelovi osnovnog visokotlačnog 50-barskog sustava kojeg čine magistralni, regionalni i spojni plinovodi te primopredajne mjerno-reduksijske stanice, napajaju se plinom iz domaće proizvodnje i iz uvoza te s raspoloživim skladišnim kapacitetom i jamče visoku pouzdanost u dobavi plina.

Elektroopskrbu kao energenta vidi u prethodnoj točki.

1.2. RACIONALNO KORIŠTENJE PRIRODNIH IZVORA

Područje Općine Gola raspolaže prirodnim izvorima, koji su u konačnosti ipak ograničeni, te je stoga potrebno posvetiti pažnju njihovom racionalnom korištenju. Među prirodne izvore područja, iskoristive u gospodarskom ili nekom drugom smislu, možemo ubrojiti:

- nalazišta plina,
- mineralne sirovina - nalazišta šljunka i pjeska,
- šumske površine.

Šumske površine, s obzirom na svoju veličinu i sastav, zahtijevaju stalnu brigu i održavanje, uz osiguranje racionalnog gospodarskog korištenja. Pri eksplotaciji važno je voditi računa o prirodnom prirastu, te sjeći drvine mase u skladu sa šumarsko-gospodarskom osnovom. Uz to, pojedine šumske površine, gdje uspijevaju posebno vrijedne šumske površine, ili površine pod šumom koje imaju određenu kategoriju zaštite (vrijedan prirodni krajolik ili drugo) potrebno je na odgovarajući način štititi od mogućeg ugrožavanja (gradnja stambenih ili vikend građevina, gradnja infrastrukture i slično).

Područje uz rijeku Dravu predlaže se za zaštitu u kategoriji „regionalni park“ radi vrijednog prirodnog krajolika sa specifičnom florom i faunom, te stoga u njemu treba zabraniti gradnju, a postojeća vikend-naselja treba ograničiti na područja koja su do sada obuhvaćala, bez dalnjih širenja.

Za nalazišta mineralnih sirovina na području općine vrijede uobičajeni propisi i pravila za njihovo iskorištanje, a na temelju izradenog glavnog rudarskog projekta (Zakon o rudarstvu, NN 35/95), te izradene studije utjecaja na okoliš, a prije izdavanja dozvole za korištenje.

Posebno vrijedni resursi na razini Županije su , autohtone šume, kvalitetna tla i očuvani prirodni i kultivirani predjeli. Strateški ciljevi Županije koji se odnose na zaštitu tih resursa, odnose se i na prostor Općine Gola:

Ciljevi prostornog razvoja od županijskog značaja koji se odnose na zaštitu i racionalno korištenje resursa sa područja Općine Gola su:

- zaštita i korištenje voda:
- navodnjavanje i odvodnjavanje zemljišta,

- zaštita od poplava,
- otvaranje ribogojilišta,
- iskorištavanje termalno-mineralnih potencijala,
- racionalno iskorištavanje plina,
- očuvanje i zaštita šumskih površina,
- racionalno korištenje tla,
- očuvanje i zaštita krajobraza.

Iskorištavanje termalno-mineralnih potencijala

Ovaj izuzetno značajni prirodni resurs treba istražiti i iznaci optimalne oblike korištenja u gospodarstvu, zdravstvu i turizmu. Geotermalnih i mineralnih voda na području Općine Gola ima , o čemu svjedoče Inina izvješća kod istražnih bušotina u Gotalovu (Go-1 i Go-2), ali su njihovi potencijali nedovoljno istraženi.

Osobito je važno utvrditi optimalnu količinu crpljenja pojedinih ležišta čime bi se osiguralo njihovo pravilno i dugotrajno korištenje. Istraživanje i korištenje geotermalnih voda treba biti pod nadzorom nadležnih državnih resora zbog mogućnosti nepovoljnog utjecaja na režime podzemnih voda i općenito, zbog očuvanja čovjekovog okoliša.

Šume

Ciljevi prostornog razvoja šumske struke i nadalje su usmjereni na provođenje programa Hrvatskih šuma kroz šumsko-gospodarske osnove. Ti programi trebaju biti uključeni i u druge oblike uporabe zemlje. Neophodno je uskladljivanje Zakona o zaštiti prirode i Zakona o šumama, te odgovarajućih podzakonskih akata radi preciziranja ovlaštenja i odgovornosti u upravljanju zaštićenim dijelovima prirode, odnosno u gospodarenju šumskim ekosustavima koji pokrivaju znatan dio zaštićenih područja prirode. Prilikom izvođenja različitih zahvata u prostoru, u okviru provođenja procesa procjene utjecaja na okoliš, posebnu pozornost potrebno je pridavati mogućem negativnom utjecaju zahvata na šume i šumsko zemljište, te predvidjeti osnovne mjere za smanjenje odnosno eliminiranje štetnih utjecaja. Uvijek treba uzimati u obzir i potrebu očuvanja šuma od onečišćivača, bolesti, nametnika, požara i drugih negativnih čovjekovih utjecaja. Na području Općine posebno treba naglasiti zaštitu i vrednovanje šuma i šumskog zemljišta kroz slijedeće ciljeve županijskog značaja:

- sprječiti smanjenje šumskih površina, a postojeće šumske površine sačuvati
- minimalno na sadašnjoj razini, uz težnju za poboljšanjem stanja
- očuvati postojeću ekološku stabilnost šuma uvažavajući osjetljivost prostora i raznolikost zahtjeva koji se tu pojavljuju
- povećavati površine šuma (poželjno pošumljavanje)
- povećati površine državnih šuma otkupom zapuštenih privatnih šuma, radi kvalitetnijeg gospodarenja šuma po principima šumske struke
- racionalno gospodariti šumskim resursom kroz pristup održivog razvoja
- poticati izradu programa, smjernica i osnova za gospodarenje privatnim šumama.

Racionalno korištenje tla

Tlo je prirodni izvor koji nastaje u dugom vremenskom periodu, a nekontroliranom eksploatacijom (intenzivnom poljoprivredom, zagađivanjem, kontaminiranjem) gubi svoja svojstva i nestaje. Tlo se mora zaštiti s ciljem očuvanja biološke raznolikosti i ostalih povoljnih ekoloških čimbenika. Najvrjednije tlo je upravo u ovom kraju . Cilj racionalnog korištenja je da se tlo ne iscrpljuje, već da se obogaćuje. Potrebno je sprječiti nekontroliranu uporabu zaštitnih sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji i pridavati veći značaj tzv. organskoj poljoprivredi koja poštuje prirodu biljaka, životinja i krajobraza u cjelini. Jedan od načina zaštite tla od iscrpljivanja je ugar. Ugarom se ostavlja tlo nekoliko godina da miruje kako bi se obnovilo. Na taj način bi se obradiva područja uz zaštićene dijelove prirode mogla staviti u ugar, da stoe neobradena nekoliko godina, a na njima da slobodno raste flora i razmnožavaju se životinje. Jedan od načina da tlo ne gubi na vrijednosti je i redovito mijenjanje kultura koje se uzgajaju. Korištenje tla, odnosno agrotehnološke aktivnosti moraju biti usuglašene s vodnim gospodarstvom. Opasnost za poljoprivredna zemljišta su antropogene aktivnosti u prostoru čija posljedica su erozije i klizišta.

Očuvanje krajobraza

Osnovna zadaća planiranja krajolika je pronaći ravnotežu između prirodnih, ograničenih mogućnosti krajolika i onoga što čovjek svojim iskorištanjem od njega zahtijeva. Rješenje zadaće leži u takvom prostornom ustrojstvu koje ograničava određene načine korištenja, a predviđa odgovarajuće mjere zaštite sastavnih dijelova krajolika. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske naglašava da niti jedna djelatnost ne smije trajno poremetiti prirodne režime krajolika, a na prostorima gdje je krajolik oštećen treba izvršiti sanaciju (utvrđivanje izvora i intervencije na mjestu emisija).

Ciljevi racionalnog korištenja sastavnih dijelova krajobraza su:

- sprječavanje nelegalne i nekontrolirane eksploatacije mineralnih sirovina te obvezno provođenje biološke rekultivacije terena usporedno s rudarskim radovima, naročito u širem dravskom pojasu,
- svim značajnjim vodoprivrednim zahvatima trebale bi prethoditi studije ukupne ekonomске opravdanosti i studije utjecaja na okoliš s predviđenim mjerama ublažavanja negativnih posljedica po okoliš, kao npr. neprirodna geometrijska regulacija vodotoka i mogući utjecaj na šume i šumsko zemljište,
- potrebno je sprječiti nelegalnu i neprikladnu izgradnju objekata u području rijeke Drave koju treba zaštiti kao vrijedan prirodni krajobraz, sa specifičnom florom i faunom, a postojeća vikend naselja treba ograničiti na postojeće, bez daljnog širenja.
- sprječavanje usitnjavanja poljoprivrednog zemljišta i smanjenja biološke raznolikosti uništenjem niže šumske vegetacije (šumarnici, šibljaci, živice) na rubnim i manjim površinama unutar korištene zemljišne plohe,

1.3. OČUVANJE EKOLOŠKE STABILNOSTI I VRIJEDNIH DIJELOVA OKOLIŠA

Ukupnost spoznaja i djelatnosti o suživotu i odnosima u prirodi i zaštiti prirode predstavlja temeljnu definiciju ekologije. Proučavanje zakonitosti nastanka, postojanja i održavanja, te proučavanja žive i nežive prirode, temeljni su procesi kojima se ukazuje na postojeće stanje na nekom prostoru. Obzirom da je prostor u svojoj sveobuhvatnosti prirodna datost koja je ograničena i teško obnovljiva, mora se koristiti planski, racionalno i kontrolirano:

Na području Općine kao vrijedan dio okoliša treba izdvojiti veće kompleksne prirodnih (**autohtonih**) šuma, koje predstavljaju posebnu vrijednost. U šumama je zastupljena autohtona vegetacija, odnosno tipične zajednice šumskog drveća koje odražavaju reprezentativni ekološki sustav i to od očuvanih šumskih sastojina hrasta lužnjaka i običnoga graba do šuma vrba i topola. Te šume imaju visok biološki potencijal i vitalnost zbog sposobnosti samoobnavljanja.

Treba sprječiti nekontroliranu sječu privatnim šumama, jer se na taj način ne gubi samo drvna masa već se sustavno narušava ekološka ravnoteža tog prostora. Šuma je specifičan ekosustav koji gubitkom makar jedne populacije postaje ekološki nestabilan jer nedostaje važna karika u prehrambenom lancu. Nestankom drveća ogoljeni prostor postaje ograničavajući faktor jer određene životinjske populacije koriste drveće kao stanište. Nestankom drveća, kao najvišeg sloja prema vertikalni (prizemni sloj - sloj grmlja - sloj drveća), nestat će i svi ostali slojevi jer žive u međusobnoj zavisnosti uz učinak biotskih i abiotičkih faktora.

Negativna dinamička ravnoteža će se dodatno nestankom drveća odraziti i na mikroklimu jer neće postojati fizičke prepreke za strujanje zraka (pojačan vjetar, niža temperatura). Ujedno će promjenama u mikroklimi doći i do pojačane erozije tla ogoljelog prostora.

Tlo je jedna od osnovnih sastavnica okoliša koje čini osnovnu pretpostavku za svaku vrstu bioprodukcije o čijem zdravlju ovise zdravlje cjelokupnog živog svijeta koji ga nastanjuje pa tako i čovjeka. Od državnog je značenja ustrojavanje informacijskog sustava i odgovarajuće banke podataka o tlima Hrvatske koji će omogućiti određivanje važnih kemijskih, fizikalnih i bioloških parametara koji će se sustavno pratiti u okviru trajnog motrenja tla. Među ostalim, važno je analizirati sadržaj teških kovina u tlu, organskih onečišćivača, naročito ostataka pesticida, zakiseljavanje, alkalizaciju, kvarenje strukture izbijanje tla, eroziju te osjetljivost na razna onečišćivača. Poljoprivredna proizvodnja, naravno, može utjecati na tlo i na nepovoljan način uslijed nedovoljne kontrole nad uporabom sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva u privatnom sektoru. Najveće štete u okolišu od zaštitnih sredstava nastaju zbog nepridržavanja uputa o njihovoj uporabi

(prekoračenje propisanih količina i neodgovarajući način primjene) i nesavjesnog odlaganja ambalaže (zakopavanje, divlja odlagališta, ispiranje u vodotoke i sl.). Ekološka poljoprivreda, Program održivog razvoja (u skladu s Agendum 21) te Kodeks dobre poljoprivredne prakse i Integralna ishrana bilja (IPNS) programi su koji su u zemljama zapada već provode, a primjenu njihovih temeljnih načela trebalo bi smatrati dugoročnim ciljevima od državnog značaja.

Osnovni ciljevi zaštite **voda** od državnog, regionalnog i županijskog značaja su:

- sačuvati vode koje su još čiste,
- očuvati kakvoću voda u propisanim kategorijama, provodenjem i održavanjem mera zaštite te efikasnjom kontrolom rada izgrađenih objekata i uredaja za pročišćavanje onečišćenih voda.

Očuvanje prirodnog toka rijeke Drave u njenom toku kroz Republiku Hrvatsku od međunarodnog je značaja, bilo kao biosferni rezervat ili neka druga kategorija zaštite koja neće dopustiti ozbiljnije remećenje današnjeg statusa rijeke. Rijeka Drava u svom toku kroz nekoliko hrvatskih županija mora ostati rijetki i jedinstveni europski primjer za budućnost očuvanog, prepoznatljivog i neukrocenog prirodnog ekosustava.

U sklopu gospodarskog razvoja nužno je **predvidati "čiste tehnologije"** kojima bi se bitno smanjilo ulaganje i izgradnja uredaja, odnosno ostvariti skladan i postojan razvoj u kojem nerazumno korištenje dobara okoliša neće dovesti do pogoršanja kakvoće vode, tla i zraka, a time i do ozbiljnog narušavanja ekološke ravnoteže, zdravlja ljudi i ekosustava.

Naglašena **raznolikost** životnih staništa - biotopa, krajolika, biljnih i životinjskih vrsta i njihovog genetičkog materijala, odraz su zdravog i stabilnog ekosustava. Jednoličnost i uniformnost, u pravilu, adekvatno prirodnim zakonitostima, ne osiguravaju sigurnu budućnost živog svijeta. Danas, međutim, biološku raznolikost ne čini samo autohtona divlja flora i fauna, odnosno ekosustavi, već i priroda koju je čovjek kroz svoju povijest na bilo koji način izmijenio te uzgojem i odabirom određenih svojstava prilagodio svojim potrebama. Sve intenzivnija poljoprivredna proizvodnja koja favorizira tek mali broj sorti i pasmina s izraženim poželjnim svojstvima sve manje ima prirodna obilježja, a sorte i pasmine koje nisu prilagodene lokalnom podneblju pokazale su se neotpornima, osjetljivim na bolesti i sve zahtjevnijim u odnosu na uporabu pesticida, umjetnih gnojiva, kemijskih dodataka stočnoj hrani i slično. Svi se nepovoljni utjecaji pri tome ponovo odražavaju na prirodu i čovjeka.

Biološku ravnotežu, odnosno stabilnost ekosustava, mogu poremetiti organizmi kojima je prirodna genetska osnova promijenjena primjenom **biotehnoških metoda** radi dobivanja željenih svojstava. Kvalitetna i zadovoljavajuća višegeneracijska istraživanja o njihovom utjecaju na preostali okoliš, promatrajući globalno, ne postoje. Zbog toga je prioritetni cilj uspostaviti **zakonsku** sustavnu kontrolu ovakvih eksperimentalnih metoda kao i unošenja genetski modificiranih organizama i njihovih proizvoda na cijelokupni državni prostor. Na lokalnom nivou, neophodna je stroga i obvezujuća kontrola svih ovakvih pothvata od strane subjekata koji iste primjenjuju kao i nadležnih poljoprivrednih ustanova. U organskoj poljoprivrednoj proizvodnji ne može biti prihvjeta eksperiment koji stavlja u središte genetsku građu bez razmatranja cijelovitog organizma i sustava u kojem taj organizam funkcioniра.

Zaštićivanje osobito **vrijednih dijelova prirode** na području Općine Gola kao što je planirana zaštita rijeke Drave u kategoriji „regionalni park“ jedan je od načina očuvanja ekološke stabilnosti promatraljući i u širim okvirima. Ekološka stabilnost u svijetu prirode znači da nisu poremećeni zdravi ustaljeni odnosi između pojedinih sastavnica žive i nežive prirode. Magistralni prometni pravci morali bi, primjerice, izbjegavati zaštićena područja svih kategorija radi što manjeg presijecanja biotopa i ugrožavanja živog svijeta onečišćavanjem i bukom.

U Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, istaknuto je da nije dovoljno štititi samo pojedinačne vrste i lokacije, već se zahtijeva da se zaštita **vrsta** proširi na zaštitu **staništa**, zaštita **biotopa** na zaštitu **ekosustava**, a od državnih mjeru prijeđe na **međunarodne**.

Svako povećanje zaštićenog prostora ima odraza i na sirovinski potencijal, jer je eksploracija mineralnih sirovina zabranjena u zaštićenim dijelovima prirode i njihovom neposrednom okruženju. Problemi narušavanja prirodne osnove se pojavljuju u slučajevima još neprovedenog procesa zaštite vrijednih dijelova

prirode (prijeđlozi zaštićenih područja prirode) koji nemaju nikakvu zakonsku zaštitu pa tako nisu niti osigurani od mogućih štetnih djelovanja različitih zahvata u prostoru. Moguće rješenje nalazi se u isticanju takovih područja Županijskim prostornim planom kao područja na kojima je uputno da tijelo nadležno za izdavanje lokacijskih dozvola odredi dodatne zahvate (izvan zakonom određenog popisa) za koje je potrebno provođenje postupka procjene utjecaja na okoliš (izrada studije utjecaja na okoliš). Na taj način bile bi sprječene mnoge neželjene posljedice krajnje neprimjerene eksploatacije, često vrlo vrijednih i osebujnih krajolika.

Neprimjerenom eksploatacijom mineralnih sirovina stvaraju se ružne brazgotine u krajoliku koje višestruko umanjuju njegovu kvalitetu (primjer "Hintova" u Goli). Međutim, u mnogim slučajevima šljunčare mogu i doprinijeti obogaćenju krajolika i povećanju ekološke raznovrsnosti biotopa koji je biološki prvočno bio nezanimljiv i siromašan vrstama. Starije same s raznovrsnim oblicima zemljišta, otocima, barama, grmljem, drvećem i ostalim raslinjem mogu estetski i biološki obogatiti krajolik. Na žalost, čest je slučaj, zapravo, stvaranje novih, još težih rana u krajoliku - "divljih" odlagališta otpada. Mogućnost da se u napuštenim šljunčarama stvore sekundarni, biološki bogati biotopi ne smije se zlorabiti kao izluka da se šljunak eksplorira nekontrolirano na svim mogućim mjestima.

Sustavno rješavanje problema zbrinjavanja otpada na prostoru Općine Gola kao i cijele Županije od ključne je važnosti za neremećenje osjetljivih odnosa ekološke stabilnosti. Ovom se problemu u dosadašnjem razdoblju posvećivalo pre malo pažnje te su prostrani krajolici pretvoreni u gomile smeća, praktično nazvane "divlje deponije". Sve naše deponije, uglavnom spadaju u istu skupinu, a jedina je razlika da su neke manje, a neke više "divlje". **Sanacija postojećih deponija, izgradnja sanitarnih, kontroliranih odlagališta i nastojanje uspostave što potpunije obuhvatnosti odvoza otpada od domaćinstava, prioritetni su ciljevi.** Odvojeno sakupljanje otpada i zatvaranje "reciklažnog kruga" (naročito **otkup sekundarnih sirovina**) problem je koji je nemoguće rješavati na nivou jedna male općine kao što je Općina Gola, već je problem potrebno rješavati na razini Županije.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINSKOG ZNAČAJA

2.1. DEMOGRAFSKI RAZVOJ

Stanovništvo je značajan čimbenik dugoročnog društveno-gospodarskog razvijanja i korištenja prostora, tako da je demografski razvitak jedan od prioriteta u prostornom planiranju. Općina Gola kao i cijela Hrvatska bilježi negativan demografski razvitak pa je u svrhu ostvarivanja pozitivnih demografskih tijekova izrađen Nacionalni program demografske obnove. Na prostoru Općine Gola demografska problematika je izražena i potrebno je donijeti niz programa i mjera kojima bi se stvorilo pozitivno okružje i zaustavili negativni demografski procesi. Ukoliko se ne zaustave negativni demografski procesi oni će postati limitirajući čimbenik svekolikog razvijanja Općine. Zato je potrebno provoditi odgovarajuću populacijsku politiku.

Populacijska politika treba biti pronatalitetna i redistributivna. To znači da treba težiti ostvarivanju prirodnog priraštaja stanovništva i njegovom ravnomjernijem razmještanju.

Tablica 2: Kretanje broja stanovnika u Općini Gola u razdoblju 1991.-2011. godine

Projekcija kretanja stanovništva Općine Gola 2001. i 2011. godine			
	1991.	2001.	2011.
Gola	3.165	2.671	2.315

Izvor: Demografska studija koprivničko-križevačke županije

Predviđanja Demografske studije za 2001. godinu su se obistinila jer je posljednji popis stanovništva 2001. godine pokazao da u Općini Gola živi 2760 stanovnika dakle samo 89 stanovnika manje od stvarnog stanja.

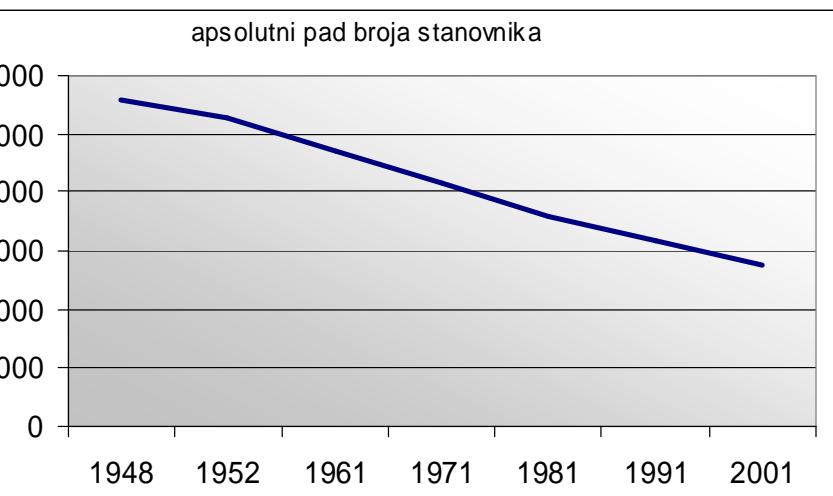
**PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE GOLA
C I L J E V I**

Struktura stanovništva Općine Gola nepovoljna je gotovo u svim segmentima: dobno-spolna, profesionalna, obrazovna. Nepovoljnu dobno-spolnu strukturu stanovništva moguće je poboljšati imigracijom mладог i zrelog stanovništva. Nepovoljna kvalifikacijska struktura stanovništva posljedica je bivšeg gospodarskog sustava i rata.

Tablica 3:Demografski razvoj Općine Gola sa dijagramom

Popisna godina	Broj stanovnika	Porast ili pad		Prosječni godišnji porast ili pad broja stanovnika
		apsolutni	%	
1948	5592			
		-313	-6%	-78
1952	5279			
		-560	-11%	-62
1961	4719			
		-556	-12%	-56
1971	4163			
		-558	-13%	-56
1981	3605			
		-440	-12%	-44
1991	3165			
		-405	-13%	-41
2001	2760			

Grafikon 1:Apsolutni pad broj stanovnika

Ciljevi

Dugoročni i prioritetni ciljevi demografskog razvijanja Općine su:

- Zaustaviti apsolutno opadanje broja stanovnika Općine, a nakon toga osigurati njegov lagani rast, što znači težiti k pozitivnom općem kretanju broja stanovnika,
- Smanjiti negativno prirodno kretanje stanovništva povećanjem nataliteta i smanjivanjem mortaliteta,
- Cjelokupni prostor Općine učiniti privlačnim za doseljavanje stanovništva i ostvariti pozitivnu migracijsku bilancu (više doseljenih nego odseljenih na području Općine),
- Postići ravnomjerniji razmještaj stanovništva na prostoru Općine,
- Revitalizirati demografski najugroženija naselja u Općini,
- Poboljšati kvalitetu življenja na ovom prostoru, te omogućiti bolju prometnu povezanost sa ostalim Općinama koje se nalaze sa druge (lijeve) strane rijeke Drave,

-
- Da bi se što bolje iskoristio postojeći ljudski potencijal, treba poticati i vrednovati znanje, kreativnost i iskustvo,
 - Poticati povratnike iz inozemstva da se vrate i nasele na prostoru Općine, te zaustaviti daljnji pretjerani odljev kvalitetnih ljudskih resursa.

Mjere

Negativno prirodno kretanje stanovništva posljedica je depopulacije, što je uzrokovalo nepovoljnu dobro-spolnu strukturu stanovništva koja se odrazila na niski natalitet, odnosno prirodni pad stanovništva. Kako bi se ublažile te negativnosti treba se povećati natalitet, jer mortalitet se neće moći mnogo smanjivati zbog velikog udjela starog stanovništva. Da bi se povećao natalitet, potrebno je za mlade ljude provoditi poticajnu gospodarsku politiku, osigurati određeni životni standard na selu, profesionalni standard (normalni radni uvjeti) i demokratski standard (sloboda izbora). Mladim bračnim parovima između ostalog pomoći i u čuvanju predškolskih djece koja ne mogu ostajati kod kuće sama, a posao poljoprivrede često zahtjeva i cijelodnevno odsutnost iz kuće pa je takova pomoć predškolskih ustanova itekako potrebna. Širenje mreže predškolskih ustanova tj. jaslica i vrtića po naseljima je jedan od oblika pomoći mladim obiteljima. Sudjelovanje Općine u sufinanciraju boravaka djece u vrtićima i jaslicama aktivno potiču demografsku obnovu, ali je potrebno veće sudjelovanje u sufinanciranju.

Mehaničko kretanje stanovništva (iseljavanje) posljedica je ekonomskih, socijalnih i kulturnih čimbenika. Da bi se ostvarila pozitivna migracijska bilanca (što će povoljno utjecati i na prirodno kretanje stanovništva) potrebno je eliminirati negativne čimbenike koji utječu na iseljavanje mладog stanovništva. Smanjivanje ekonomske emigracije treba biti na prvom mjestu, a povećanje nataliteta je dugoročni problem koji se ne može riješiti u kratkom vremenskom roku. Ravnomjerniji razmjешaj stanovništva ostvarit će se postizanjem kvalitetnijih uvjeta života i razvijanjem funkcija u svim naseljima. Ravnomjerni razmjешaj stanovništva mora biti u skladu s policentričnim razvitkom kojem Županija teži. Nosioč sveukupnog razvijanja Općine Gola je naselje Gola kao općinsko središte. Problem depopulacije u nekim naseljima ove Općine kao što su: Novačka i Otočka proizlazi i iz raspršenosti naselja. Budućnost svakog naselja ovisi o njegovim stanovnicima.

Revitalizacija demografski ugroženog ruralnog područja Općine Gola, moguća je samo poticanjem razvoja koji bismo mogli grupirati u tri skupine:

1. Prva uključuje fleksibilne prostorne uvjete za razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva koja su najbitnija osnova za ostvarivanje kvalitetnih životnih uvjeta na ovim prostorima. Dovoljno i kvalitetno zemljište, očuvanost okoliša i bogata lokalna tradicija života na zemlji osnova su za budući razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva. Kvalitetne zemlje na ovom području ima, ali ne i dovoljno za povećanje poljoprivrednog gospodarstva, stoga se razmišlja o obradi puste zemlje u drugim općinama koje je imaju previše, ali je zato potrebna gospodarska politika šireg nivoa koja bi omogućila bolju povezanost ovog gotovo izoliranog kraja sa ostalim djelom Hrvatske. Poljoprivrednom gospodarstvu treba omogućiti širenje i uvođenje novih tehnologija.
2. Drugi uvjet je planiranje gospodarskih sadržaja koji će omogućiti zapošljavanje uz uvažavanje potrebe zaštite najkvalitetnijih poljoprivrednih površina, te zaštitu okoliša od zagađenja.
3. Treći uvjet je podizanje komunalnih i javnih usluga, te podizanje opće razine uređenja naselja. To se prije svega odnosi na uvođenje osnovne komunalne infrastrukture, zatim podizanje razine obrazovanja, bolju zdravstvenu zaštitu, izgradnju novih javnih i društvenih sadržaja (športske dvorane, športska igrališta), te uređenje svih naselja (hortikultura i sl.)

Prevencijom i edukacijom nastojati poboljšati zdravlje stanovništva.

Stvaranje povoljnih uvjeta za povratak iseljenika jedan je od oblika demografske i svekolike obnove. Povratkom dijela iseljenog stanovništva u okolne općine i županije na području Općine Gola bitno bi se popravila demografska situacija.

2.2. ODABIR PROSTORNE I GOSPODARSKE STRUKTURE

Osnovne tendencije dosadašnjeg razvoja vežu se na mogućnosti prometno-geografskog položaja, koje se nadopunjavaju sa prirodnim resursima, od kojih su najveći nalazišta plina, te poljoprivredne i šumske površine.

2.2.1. POLJOPRIVREDA

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva najznačajniji su razvojni resurs, te jedina osnova na kojoj se može temeljiti budućnost ovog kraja. U izradi plana analizirat će se modeli prostorne organizacije seoskog poljoprivrednog gospodarstva, te će se istražiti mogućnost širenja tipičnih struktura koje prevladavaju u prostornoj strukturi naselja..

Razvoj i širenje poljoprivrednog gospodarstva ograničeni su postojećim parcelama i vlasničkim odnosima. Građevne parcele su izduženog oblika , kraćom stranom vezane uz ulicu. Stambena kuća zatatom je orijentirana na ulicu, a na nju se nadovezuje ogradni zid od ulične strane , kojim je privatni posjed parcele odijeljen od ulice, dok se na nju nadovezuju sa stražnje strane pomoćne i gospodarske građevine . Posebno su specifični kukuruzarnici koji se često nalaze lijevo ili desno od stambene građevine sa unutarnje strane ulične ograde, tako da su vidljivi sa ceste. Po njima se nekada vidjelo bogatstvo nekog domaćinstva, a njihova grada je specifična za ovu vrstu građevina i često ukrašavana.

Parcele se nemogu širiti u širinu radi vlasničkih odnosa . Jedino moguće širenje građevnih parcela je u dubinu iza postojećeg izgrađenog pojasa naselja, čime će se tradicionalnom domaćinstvu omogućiti produljenje građevne parcele u dubinu na vlastitom zemljištu .

Predloženim konceptom širenja gospodarskih parcela u dubinu, zaštитit će se postojeća prostorna struktura, koja se dominantno doživljava kroz ulične poteze. Ova prostorna struktura nadoknadit će se novim elementima koji neće narušavati postojeće prostorne vrijednosti i sliku ambijenta naselja.

Fotografija 1:Poljoprivredno domaćinstvo

Pojas u kojem se predviđa omogućavanje izgradnje gospodarskih poljoprivrednih objekata u postojećoj se organizaciji koriste za vrtove i voćnjake koji formiraju zeleni pojas.

Smještajem poljoprivredno gospodarskih građevina u dubini parcele ostvarit će se dostupnost ovih objekata i sa poljoprivrednog zemljišta u čijoj se funkciji primarno oni i grade.

U budućnosti se može očekivati ekspanzija pojedinih gospodarstva, te stagnacija drugih. Budući nije moguće predvidjeti koje će se gospodarske jedinice (obiteljska gospodarstva) proširivati i razvijati Planom će se dati mogućnost širenja svim poljoprivrednim obiteljskim gospodarstvima koji imaju mogućnosti za razvoj njihova domaćinstva ukoliko se njihov postojeći dio stambene i gospodarskih građevina nalazi u građevnoj zoni.

To naravno ne znači da će sva poljoprivredna domaćinstva biti zainteresirana za povećanjem svoje proizvodnje i za gradnjom novih gospodarskih građevina, stoga se i ne očekuje neko znatno širenje otvaranjem ove mogućnosti. Realno je za očekivati da će za to biti zainteresirano negdje oko 5 do 10 % poljoprivrednih proizvođača slijedećih 10 godina. Ne očekuje se također da će ovom mogućnosti gospodarske građevine nicati na velikim dubinama u poljoprivrednom zemljištu, jer je njihova gradnja skuplja što se gradi na većoj dubini od ceste, a obradiva površina na ovom prostoru se jako cijeni i traži, i najveće je bogatstvo svakog poljoprivrednog proizvođača.

Ovim Planom omogućit će se gradnja gospodarskih građevina na većim parcelama, ali će se ipak ograničiti na neku optimalnu dubinu, ne uništavajući pri tom poljoprivrednu površinu radi koje se ove građevine i grade.

Poljoprivreda ima velike mogućnosti i treba ih iskoristiti. Cilj transformacije poljoprivrede je potpuno organizirani i racionalni sustav ekološke proizvodnje, plasmana, prerađe, distribucije i naplate poljoprivrednih proizvoda uz maksimalno iskorištenje domaćih prednosti. Treba težiti uklanjanju mnoštva negativnosti u toj gospodarskoj grani jer ona je osnovna orijentacija razvitka ovog kraja. Jedan od problema koje treba rješavati je okrugljavanje disperzirani posjeda, a kod toga treba voditi računa da male parcele, koje prevladavaju, imaju i prednosti: zbog ekološke ravnoteže preporučljivo je saditi na malim površinama više vrsta kultura (naročito povrće). Potrebno je poticati razvoj malih obiteljskih prerađivačkih postrojenja kako bi se dobiveni poljoprivredni proizvodi finalizirali. Na taj način zaposlio bi se dio niskokvalificirane radne snage u ruralnoj sredini i istovremeno, smanjile bi se dnevne migracije radne snage. Potrebno je poticati uzgoj starih autohtonih poljoprivrednih kultura.

Cilj planiranja je racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta te smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljodjelske svrhe. Poljoprivredno zemljište se stalno smanjuje i potrebno je zaustaviti taj proces i povećavati obradive površine. Zbog nesređenih gruntovnica i nekoordiniranosti između gruntovnih knjiga i katastra otežano je okrugljavanje. Cilj je da do 2010. godine prosječna veličina obiteljskog gospodarstva bude oko 30,0 ha, jer danas je to samo 4 ha po jednom domaćinstvu.

Da bi se povećale plodne poljoprivredne površine, potrebno je gdje je to moguće, pristupiti arondaciji i komasaciji. Potreban je novi pristup u utvrđivanju boniteta tla. Kod planiranja gradnje velikih infrastrukturnih objekata trebat će nastojati što više izbjegavati kvalitetne poljoprivredne površine. Agrotehničke aktivnosti treba usuglasiti s vodnim gospodarstvom jer velike štete nastaju zadržavanjem vode na poljima uz Dravu nakon obilnih oborina.

Osnova razvitka poljoprivredne proizvodnje mogu biti samo snažna obiteljska gospodarstva, specijalizirana za određenu proizvodnju. S obzirom na nedostatak mljeka u državi i u regiji treba potencirati mljekarstvo. Potrebno je riješiti problem distribucije poljoprivrednih proizvoda. Kod poljoprivredne proizvodnje treba voditi računa o nezagadenosti tla i sačuvati ga kako bi se mogla proizvoditi pretežito autohtona hrana (pod kontrolom).

Prostor uz rijeku Dravu ima mogućnost navodnjavanja i povećanja plodnih površina.

Stočarstvo

Na području općine tove se svinje, goveda, junad i telad. Tov svinja odvijao se uglavnom kroz individualnu kooperaciju. Osnovno stado stoke se smanjuje, a pada i interes za kooperaciju, pa su neophodne intervencije države u smislu organizirane proizvodnje, kreditiranja i osiguranja minimalnih otkupnih cijena.

Činjenica je da stočarstvo ima dobru perspektivu na ovom području, s obzirom da područje općine predstavlja ujedno i dobru sirovinsku bazu za stočarsku proizvodnju, a blizina velikih tržišta predstavlja dodatnu povoljnu okolnost.

2.2.2. ŠUMARSTVO

Obzirom na značajan udio šumskih površina u ukupnoj površini Općine, od posebnog je interesa zaštita šuma, te održavanje njihove višenamjenske funkcije. Uništene šumske površine, tamo gdje je to moguće, treba obnoviti pošumljavanjem.

Osnovni je cilj očuvanje, zaštita i unapređenje šumskog fonda oslanjajući se pri tom na principe biologije, ekologije i šumarske znanosti, a gospodarskim mjerama osigurati takav pristup koji će omogućiti kontinuirano povećanje akumuliranja drvne mase i u najmanjoj mogućoj mjeri modificirati krajobraz.

Šumama i šumskim zemljištem gospodariti po načelu o trajnosti gospodarenja, tako da se u šumama održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal u svrhu što kvalitetnijeg ispunjavanja gospodarske, ekološke i socijalne funkcije šuma, odnosno općekorisnih funkcija šuma na lokalnoj i globalnoj razini.

Dugoročna konцепција razvoja šumarstva kao djelatnosti, a ujedno i industrije prerađe drveta s obzirom na njihovu međusobnu povezanost, treba se temeljiti na optimalnom odnosu između potreba za prerađom drveta i općekorisnih funkcija šuma.

Sukladno potrebama, pažnju posvetiti zaštiti šuma od bolesti, štetočina, požara i drugih elementarnih nepogoda, uz stalnu preventivu.

Kontinuirano pratiti stanje šuma te ih kartirati.

Treba najprije obnavljati one šumske sastojine koje su zahvaćene propadanjem šuma, a uz to pošumljivati i nove površine.

Na šumskim terenima u zonama označenim naročito pojačanom i pojačanom erozijom, potrebno je odrediti način gospodarenja tako da prioritetna bude protuerozijska funkcija šume.

Močvarne terene i vlažne aluvijalne livade te predjele uz vodotoke, nepovoljne za poljoprivrednu proizvodnju, po mogućnosti pošumiti adekvatnim vrstama drveća.

Korisno bi bilo dio šuma uz naselja i turističke objekte urediti za rekreativsku namjenu za koju potrebe iskazuje suvremeni način života.

Pejzažno-oblikovno istaknuti postojeće grupe vrba i topola koje nemaju neku veću šumsko-gospodarsku vrijednost, ali doprinose slikovitosti krajobraza i bio-ekološkoj stabilnosti širih područja uz vodotoke.

Sprječiti svako neodgovorno ispuštanje štetnih tvari u okoliš, jer njihovo djelomično ili povremeno sprečavanje daje apsolutno nezadovoljavajuće rezultate u obnovi stabilnosti naših najvrednijih sastojina hrasta lužnjaka, kao i cijele naše biosfere.

Sprječiti stvaranje divljih deponija smeća na površinama pod šumama i u njihovoj neposrednoj blizini , a postojeće divlje deponije adekvatno sanirati.

Po mogućnosti ograničiti upotrebu svih pesticida u blizini šumskih predjela, jer oni uništavaju najosjetljivije dijelove životnih zajednica i onečišćuju pitku vodu.

Poticati razvoj urbanog šumarstva radi ozelenjavanja naselja i turističkih područja.

2.2.3. INDUSTRIJA I OBRT

Koncept razvoja gospodarskih djelatnosti bazirat će se na razvoju malog i srednjeg poduzetništva (zanatstva) koji ne trebaju gradnju velikih pogona i posebnih industrijskih zona već se njihova djelatnost koja se često obavlja u obiteljskim kućama može urediti ili izgraditi na svakoj parceli namijenjenoj prvenstveno za stanovanje.

Postojeće industrije (pretežno zanatskog tipa) nalaze se samo u središnjem naselju Goli. Njima će se ovim Planom omogućiti proširenje gradnje na njihovim zemljištim za koji smatraju da su dovoljni . Nove industrijske zone nisu poželjne u ovom kraju gdje se oskudjeva za količinom kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta, koje je glavni resurs ovog kraja, stoga je potrebno upotrebu nepoljoprivrednog zemljišta svesti na najmanju moguću mjeru.

Proširenjem sadržaja na postojećem graničnom prijelazu koji je ovom nekad izoliranom kraju otvorio vrata prema susjednoj zemlji daje se ovom kraju mogućnost za boljim gospodarskim i prometnim razvojem, stoga se Planom ostavlja prostor za mogućnost širenja sadržaja vezanih za granični prijelaz, kao što su:

bescarinske zone sa trgovačkim kućama i slično, što naravno ovisi i o gospodarskoj politici Županije, pa i cijele Hrvatske.

2.2.4. MINERALNE SIROVINE

Mineralne sirovine su resurs s kojima Općina Gola raspolaže i njihova eksploatacija mora biti kontrolirana. Potrebno je preispitati rentabilnost i ekonomičnost eksploatacije postojećih prirodnih izvora. Usporedo s iskorištanjem, moraju se provoditi mjere zaštite tog prostora i sprječiti negativne utjecaje na okoliš i krajobraz. Da ne bi došlo do prevelikog pritiska na prostor potrebno je odrediti postotak prostora koji smije biti eksploatiran i u kojoj mjeri.

Postrojenja za eksploataciju i transport plina moraju što manje narušavati ekološku stabilnost i krajobrazne vrijednosti prostora. Nakon završetka eksploatacije plina prostor će se vratiti prvobitnoj namjeni za što mora biti saniran.

Sanaciju isplačnih jama investitor obavlja po Glavnom tipskom rudarskom projektu "sanacije isplačnih jama u INA-Naftaplinu i "Rješenju o odobrenju za izvođenje rudarskih radova sanacije isplačnih jama, izdanog po Ministarstvu Energetike i industrije, Klasa: UP/I-310-01/90-03/76 Ur.broj: 526-02-90-6, Zagreb 03.12.1990., te Pojednostavljeni rudarski projekt «Sanacija isplačnih jama na polju Gola » i ostalih elemenata koji se mogu koristiti pri ovoj sanaciji.

Ovaj Pojednostavljeni rudarski projekt «Sanacija isplačne jame Gola» treba sadržavati i dati kvalitetna rješenja za:

- odabir metode i postupak sanacije otpadnog materijala,
- nadzor nad izvođenjem radova,
- kontrolu kvalitete obavljene sanacije,
- način privođenja terena prvobitnoj namjeni.

2.2.5. TURIZAM

Strateški resurs hrvatskog turizma je visoko vrijedan prostor, čija će vrijednost dugoročno rasti. Potrebno je stvoriti turistički identitet ovog prostora. Cilj razvoja turizma je iskorištanje svih prirodnih i kulturnopovijesnih potencijala prostora Općine Gola. Ukupni turistički potencijal Općine treba revalorizirati i usmjeriti njegovo korištenje prema kvaliteti i pravilnom korištenju prirodne i kulturne baštine. Sačuvani prirodni krajolik (šume i rijeka Drava) i ulaganje u infrastrukturu svakako će doprinijeti privlačnosti ovog prostora. Razvoj turizma jedan je od načina revitalizacije ruralnog prostora Općine Gola jer će se time poboljšati životni standard stanovništva. S obzirom na potencijal, u Općini Gola je potrebno potencirati razvitak sljedećih vrsta turizma:

- Eko i kulturni turizam,
- Športsko-rekreacijski,
- Izletnički,
- Seoski,
- Poslovni,
- Tranzitni.

Uvjeti za odvijanje športsko-rekreacijskog turizma postoje, uz uređenja prirodnog krajolika i što manju, ali ipak potrebuju gradnju pomoćnih i uslužnih građevina. Lov i ribolov su najveći potencijal, stoga se na ovom području radi velikog prirodnog bogatstva nastoji iskoristiti gotovo sve. Tako je odlučeno da sve nekadašnje šljunčara u kojima ima vode budu uredene za sportski ribolov. Ulaganja na uređenju nisu velika, a mogla bi privući velik broj ljubitelja ribolova. Da bi uvjeti za bavljenje tim sadržajima bili povoljni, potrebno je adekvatno urediti postojeće objekte i jezera. Formiranjem i širenjem ponude seoskog turizma, turizam bi trebao postati osnovna (ugostiteljstvo i druge uslužne djelatnosti) ili dodatna djelatnost stanovništva u ruralnim sredinama. Potrebno je formirati ponudu seoskog turizma koja će se bazirati na obiteljskim turističkim zajednicama. Blizina Zagreba kao emitivnog centra pruža velike perspektive razvoju seoskog turizma i to treba iskoristiti.

Lov koji je također bitan u ovoj Općini jer je lovište gotovo cijela površina Općine Gola, sa bogatim fondom divljači mora se staviti u prioritet za razvoj turizma, jer se turistima lovци može pružiti gotovo sve na ovom prostoru, od lova do konzumacije istog. Jedino se njihovo noćenje ne može ostvariti na ovom prostoru koji nema hotela (u hotel se odlazi u Đurđevac) stoga bi se trebalo razmišljati o noćenjima koje pruža cjelokupna usluga seoskog turizma, na poljoprivrednim gospodarstvima ili pak u sklopu lovačkih domova.

2.3. RAZVOJ NASELJA , DRUŠTVENE, PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

2.3.1 RAZVOJ NASELJA

Naselja su najupečatljiviji elementi kulturnog pejzaža, te nositelji prostornog razmještaja stanovništva. Odražavaju karakteristike minulog razdoblja, a istovremeno su nositelji funkcionalne organizacije i žarišta preobrazbe prostora.

Da bi se Općina Gola ravnomjernije i usklađenije razvijala svako naselje mora imati svoje mjesto u sustavu naselja (jednom od temeljnih elemenata organizacije prostora), te u skladu s njim i ostalim činiteljima (karakteristikama naselja i užeg okružja, demografskoj i migracijskoj politici Države) i jasno određen pravac preobrazbe i razvoja. U točki 1.1.1. (Razvoj naselja) određen je sustav naselja i razvojnih središta.

Osnovni cilj je spriječiti daljnju depopulaciju u svim naseljima Općine Gola i omogućiti ravnomjerni razvitak svih naselja. To bi se trebalo postići brojnim poticajnim mjerama. Poticajne mjere trebaju se primjenjivati razvijanjem mreže državnih institucija, razmještanjem gospodarskih sustava, usmjeravanjem finansijskog kapitala i dogradnjom infrastrukturne mreže.

Sva naselja Općine Gola su **seoskog tipa**. Prema tradicionalnoj definiciji , selo je naselje čije se stanovništvo pretežito bavi poljoprivredom i stočarstvom , dokle takozvanim primarnim djelatnostima. U selima živi i nepoljoprivredno stanovništvo kojih je uvek bilo čak u i tradicionalnim selima. U suvremenim selima takovih stanovnika je sve više. Neko govor o agrarnom, a neko o ruralnom naselju , jer je nemoguće (osim izuzetno i s naznakom specifičnosti) govoriti o agrarnom naselju, niti se ono kao takovo može razlikovati o ruralnog naselja.

Urbaniziranim naseljem smatraju se naselja sa više od 1000 stanovnika i sa manjim udjelom poljoprivrednog stanovništva. Na području Općine Gola nema naselja koja bi se prema tom kriteriju smatrala urbaniziranim. Razvoj naselja je pod velikim utjecajem središnjeg naselja Gole.

Sva naselja Općine Gola su **ruralna naselja**. To su naselja koja nisu previše zahvaćena procesima urbanizacije i poljoprivrede je prisutna u gotovo svim domaćinstvima, kao osnovna ili dodatna djelatnost. Potrebno je prići revitalizaciji tog područja zbog demografske i socijalne iscrpljenosti. Treba razlikovati revitalizaciju važnijih naselja i sela koja imaju značajnu ulogu u prostornoj organizaciji Općine Gola (Gola, Ždala, Gotalovo) od revitalizacije sela koja se očituje u izgradnji minimalne tehničke infrastrukture. Posebno podupirati razvitak telekomunikacija i informatike. Treba obnoviti povijesna središta u skladu s tradicijskim graditeljskim identitetom. Zbog velikog broja napuštenih objekata unutar naselja, valja nastojati da se novi objekti ne grade na novom mjestu. Pažljivo unositi nove sadržaje i aktivnosti u sva naselja. Revitalizacija sela za koje je teško odrediti javni interes ovisit će o inicijativi i poduzetnosti lokalnih sudsionika.

Prema **razvojnoj osjetljivosti** naselja Općine Gola možemo svrstati u dvije skupine:

1. zaostajanje u razvitu,
2. stagnacija procesa.

Pojam razvojne osjetljivosti podrazumijeva stanje i procese, promatrane kao jedan od resursa, koji naselju (ili području) omogućuje određenu sposobnost prilagodbe očekivanim i/ili planiranim promjenama. Temeljem analize suženog reprezentativnog broja pokazatelja (demografski, gospodarski, socio-kulturni) isti su identificirani, te razvrstani u dva osnovna tipa:

zaostajanje u razvitu:

U ovu skupinu ubrajaju se naselja sa uglavnom negativnim gotovo svim pokazateljima. To su naselja od 200 do 500 stanovnika u ruralnim područjima, ali ipak bliže (ili na) glavnim prometnicama i određenim manjim brojem radnih mjeseta u naselju, sa uznapredovanim procesom depopulacije (ili eventualno sa vrlo slabom regeneracijom) , relativno dobro opskrbljena komunalnom infrastrukturom. U ovu skupinu ubrajamo 3 od 5 naselja Općine Gola: Gotalovo, Novačku i Otočku. Bez odlučnog i jasnog zahvata šire zajednice neka od ovih naselja relativno brzo se mogu približiti ili čak prevesti u prethodni tip nazadovanja u razvoju, što bi obzirom na njihov značaj i raspored bilo katastrofalno za prostorno uređenje i razvoj Općine.

stagnacija procesa:

U ovu skupinu ubraja se prosječan tip naselja u prostoru države, koji ipak ne može biti strateški cilj uređenja prostora, ali s nizom povoljnih pretpostavki za brže, lakše i racionalnije usmjeravanje procesa i odnosa. U Općini Gola to su naselja: Gola i Ždala, koja imaju od 500 do 1000 stanovnika, na glavnim prometnicama, sa većim brojem radnih mjeseta u naselju, uglavnom pozitivnim demografskim pokazateljima, relativno dobro opskrbljena komunalnom i društvenom infrastrukturom . Konkretnim mjerama gospodarske i demografske politike mogla bi se relativno brzo dovesti u stupanj uravnoteženog razvitka.

Osnovni ciljevi razvoja

- glavni cilj je održivi razvitak svakog naselja odnosno kvaliteta življenja stanovnika u njima, što znači kvalitetne usluge, opskrbu, obrazovanje, kulturu, socijalne i zdravstvene usluge, komunalnu opremljenost i rekreacijsko-sportske sadržaje,
- unapređenje kvalitete osnovnih vrijednosti fizičke, prostorno-gospodarske i socijalne sfere u kojoj ljudi žive,
- vrednovanje i poštivanje brojnih različitosti i posebnosti pojedinih prostornih cjelina,
- racionalizacija granica građevinskih područja sa svrhom racionalnog korištenja prostora,
- unapredavanje fizičkih obilježja naselja poticanjem, te zaštitom vrijednih ruralnih elemenata u selima. Očuvanje i unapredavanje sadržajne strukture naselja,
- poticati rast onih naselja koji će biti žarišta razvijanja ruralnog prostora.

S obzirom na prisutnost disperziranih naselja u Općini Gola jasno je da ona neće biti odmah obuhvaćena procesima revitalizacije. Kad se konsolidiraju najvitalnija naselja u Općini pozitivni procesi će se proširiti i na ostala naselja. S obzirom na oblik, treba spriječiti daljnji razvoj naselja duž glavnih državnih i županijskih cesta, jer se time narušava osnovna funkcija prometnica. Planom uređenja naselja planira se parcelacija u dubini građevinske zone što će pridonijeti kompaktnosti tkiva naselja.

Tipologija naselja Općine Gola usmjeravat će se ovisno o dominantnom gospodarskom usmjeravanju poljodjelstva, te se predviđa zadržavanje ruralnog karaktera svih naselja u ovoj Općini, ali uz razvijanje pojedinih urbanih funkcija u središnjem naselju Goli.

2.3.2. RAZVOJ DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE

Cilj razvoja društvene infrastrukture, odnosno središnjih uslužnih funkcija je podizanje standarda i kvalitete života stanovništva koje koristi njezine usluge. Ekonomičnijim, racionalnijim i funkcionalnijim prostornim rasporedom tih funkcija postići će se veći stupanj homogeniziranosti prostora.

Obrazovanje

Cilj razvoja **predškolskog odgoja** je proširivanje mreže vrtića i jaslica, tako da bi svako naselje imalo vrtić i jaslice sa takvim kapacitetom koji bi omogućio svakom djetetu da može u tu ustanovu. Pružanje kvalitetne nege, odgoja, zaštite i čuvanje predškolske djece osigurava prije svega društveni standard djeci i njihovim

roditeljima. Krajnji cilj je da sva djeca budu obuhvaćena jednim od programa predškolskog odgoja i naobrazbe do polaska u školu.

Sustav **osnovnog obrazovanja** osigurava obvezatno i besplatno osnovno školovanje koje bi trebalo biti dostupno pod jednakim uvjetima svoj djeci, tako da treba nastojati da područne škole koje imaju desetak i manje učenika i dalje djeluju što je i u skladu s demografskom obnovom. Mreža osnovnih škola mora se prilagoditi mreži naselja ,odnosno nastojati težiti stvaranju manjih matičnih škola. Djeci s poteškoćama u razvoju treba također omogućiti adekvatne uvjete za školovanje.

Uprava i administracija

Za sadržaje javnih službi, lokalne samouprave na općinskoj i mjesnoj razini te djelatnost službi i institucija od posebnog značenja za Općinu i Županiju , treba osigurati adekvatne prostorne uvjete rada i razvoja. Na razini naselja nastojati osigurati prostor za mjesne odbore.

Kultura

Poboljšanjem obrazovne strukture i kulturne razine stanovništva, povećat će se i potreba za kulturnim, umjetničkim, informacijskim i tehničkim aktivnostima. Uz već izgrađenu galeriju u naselju Goli planira se urediti muzej Drave (koji je već u osnivanju) , a u kojem će se promovirati prirodna baština rijeke Drave.

Zdravstvo i socijalna skrb

Zdravstvo i socijalna skrb važan su čimbenik za unapredjenje kvalitete življenja. Zbog sve starije populacije i sve veće pojedinačne brige svakog za vlastito zdravlje, zdravstvo ima sve veće potrebe. Sada se o zdravlju stanovnika Općine Gola brine jedan lječnik. Zdravstvo obuhvaća zdravstveno osiguranje, zaštitu i djelatnost. Cilj je da sve osobe budu obuhvaćene zdravstvenim osiguranjem. Socijalna skrb mora biti tako organizirana da omogući približno jednakе uvjete života svim stanovnicima. Zasad staračko stanovništvo smatra da nema finansijske mogućnosti za smješta u domove umirovljenika koji se nalaze u gradovima izvan Općine Gola. Budući da starije populacije ima sve više, boljim gospodarskim razvojem u državi osigurat će se i ovim ljudima veća finansijska mogućnost da sami odaberu gdje će provesti svoje posljednje dane.

Šport i rekreacija

Razvoj i širenje športsko-rekreacijske kulture treba omogućiti poticanjem rada športskih klubova i društava i formiranjem novih vrsta sportova. Za mladež treba na cijelom prostoru Općine organizirati školske športske klubove. Treba osigurati prostor za razvijanje športskih aktivnosti, rekreacije, zabave i odmora svim uzrastima stanovništva. Jedan od ciljeva je i poticanje vrhunskog športa, što se može samo izgradnjom kvalitetne športske infrastrukture.

Najveći potencijal za rekreaciju su sačuvani prirodni kompleksi. Športsko-rekreacijski tereni obogatiti će turističku ponudu na ovim prostorima.

2.3.3. RAZVOJ PROMETNE INFRASTRUKTURE

Polazišta na kojima se temelje ciljevi razvoja prometnog sustava Županije su prometni položaj Općine Gola u odnosu na cjeloviti prometni sustav Županije i države, položaj u odnosu na susjedne općine, njegov izoliran položaj u pograničnom prostoru, kao i težnja ove Općine za gospodarskim, socijalnim i kulturnim prosperitetom.

Ciljevi Općine Gole u prometnom razvoju su sljedeći:

- ostvarivati bolje prometne veze sa svim dijelovima Države,
- ostvariti bolju prometnu povezanost unutar same Županije,
- ostvariti bolju i kvalitetniju povezanost sa susjednom Republikom Mađarskom
- poboljšati promet unutar Općine,
- poboljšanje prometno-tehničkih elemenata na svim prometnim koridorima radi postizanja veće sigurnosti u prometu,
- podizanje razine prometne uslužnosti,
- viši standard zaštite okoliša.

2.3.3.1. CESTOVNI PROMET

Za kvalitetno povezivanje **cestovnog prometa** u svim pravcima, nužno je urediti cestovnu infrastrukturu. Na državnim cestama potrebno je izvršiti uređenja kao što su: presvlačenje kolnika, treća traka na usponima, rješavanje kritičnih dionica u cilju povećanja sigurnosti i kapaciteta. Pod potrebnom rekonstrukcijom podrazumijevaju se korekcije tlocrtnih i/ili visinskih elemenata te širina cesta kako bi se zadovoljili traženi kriteriji za određeni rang prometnica. Pored uređenja postojećih prometnica u Ovoj Općini trebalo bi urediti ili izgraditi dio mreže paralelno sa državnom granicom prema Republici Mađarskoj, kao i uređenje i otvaranje novih graničnih prijelaza prema potrebama.

2.3.3.2. POŠTANSKI PROMET

Poštanski promet, kao dostatno razvijena djelatnost na području Općine Gola, ima cilj osuvremenjivanje opreme bez prostornog širenja i većih izgradnji.

2.3.3.3. TELEKOMUNIKACIJSKI PROMET

Telekomunikacijski sustav je sustav koji se vrlo brzo razvija i njegovo značenje svakim danom raste te je razumljiv interes i stanovnika ovog kraja za uspostavom kvalitetne, brze, sigurne i suvremene telekomunikacijske mreže, koja će povezati ovo područje s ostalim dijelovima Hrvatske i drugim zemljama. Uspostavom suvremenog i kvalitetnog telekomunikacijskog sustava podiže se kvaliteta života i sigurnost u ovom geografski izoliranom kraju. Telekomunikacijski centar Koprivnica svakim danom vrši značajnije radove na izgradnji i proširenju postojećih kapaciteta, kao i poboljšanju telekomunikacijskih mreža. Telekomunikacijski promet ima relativno male i prihvatljive potrebe za prostorom, jer se u najvećoj mjeri koriste podzemne mreže i bežične komunikacije pa se prostor ne narušava u značajnijoj mjeri, a u relativno kratkom roku se okoliš sanira. Prostorni zahtjevi telekomunikacijskih mreža su većinom vezani uz mrežu cesta, željezničkih pruga i za urbane prostore, tako da ih u ovom Planu nije nužno izdvajati i naglašavati, osim značajnijih.

2.3.4. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

2.3.4.1. VODOOPSKRBA

Općina Gola s nestavljenjem je očekivala prelazak vode preko rijeke Drave, po jedinom postojećem mostu, dugim cjevovodom koji je trebalo spojiti sa vodocirpilištem Đurđevac iz kojeg se opskrbuje vodom, cijelo Prekodravlje.

Gradnja vodovodne mreže u Općini Gola proteklih godina gradena je po fazama :
I faza - Prijelaz magistralnog vodovoda preko mosta kod Repaša.
II faza - Gradnja magistralnog vodovoda od mosta , kroz Repaš i naselje Gola, u dužini 15,5 km.
III faza - Gradnja magistralnog vodovoda od Gole do Gotalova, dužine cca 5,00 km.
IV faza - Izgradnja magistralnog vodovoda od Repaša prema Ždali, dužine cca 5,00 km.
V faza - gradnja sekundarne vodovodne mreža sa priključcima

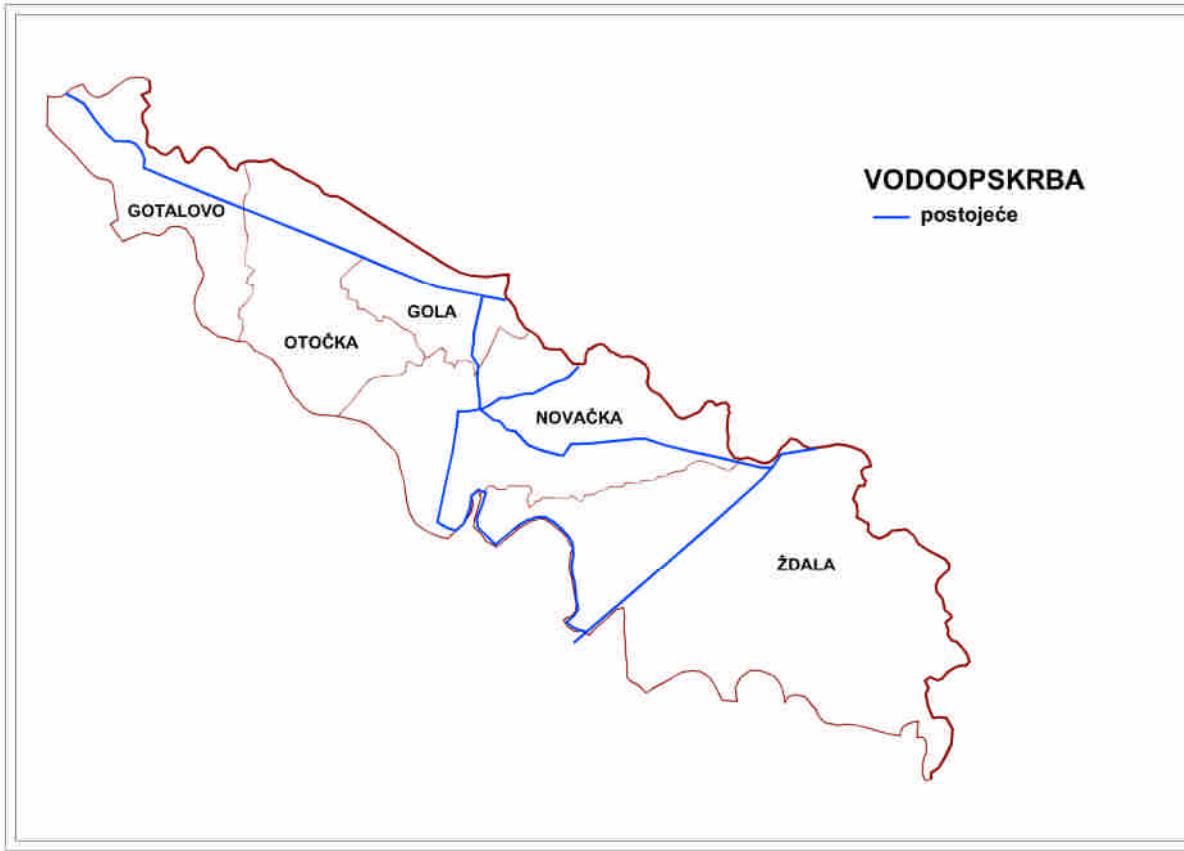
15.06.2002 godine prvi je puta potekla voda iz magistralnog cjevovoda u naselju Goli, a zatim i u svim ostalim naseljima.

Za izgraditi je ostao jedan mali dio magistralnog cjevovoda od Gotalova prema Koprivnici.

Daljnja izgradnja i proširenje vodnogospodarskog sustava Općine Gola određena je dokumentom „Novelacija studije koncepcije razvitka vodoopskrbnog sustava Koprivničko-križevačke županije“.

Na području Općine Gola nema, niti se planiraju nova vodocrpilišta i izvorišta.

Kartogram 2: Postojeća vodoopskrba

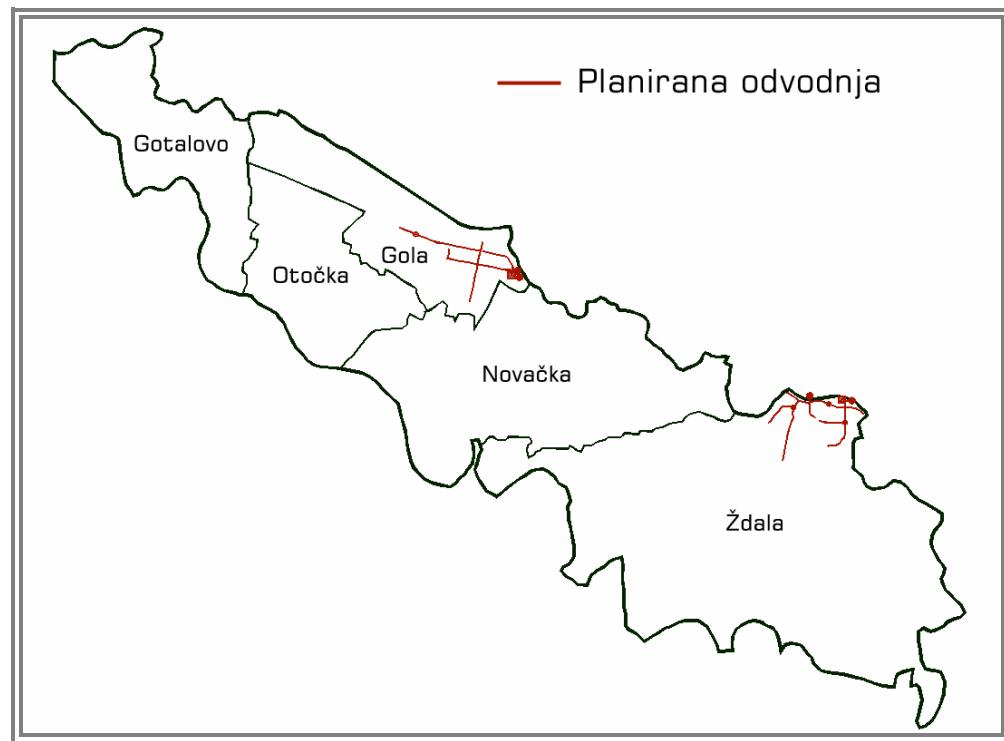

2.3.4.2 ODVODNJA OTPADNIH VODA

Studija zaštite voda Koprivničko-križevačke županije (koja je trenutno na usvajanju) određuje osnovna koncepcijска rješenja odvodnje i počišćivanje otpadnih voda, te definira uvjete ispuštanja vode u prijamnike.

Za rješavanje odvodnje nekog područja osnovno je odabrati sistem kanalizacije koji je najprimjereniji s obzirom na reljef, topografske prilike i strukturu izgradnje te udaljenost i karakter recipijenta. S obzirom na navedene karakteristike, prostor Županije se dijeli na dvije karakteristične zone.

Kartogram 3: Planirana odvodnja

Prostor Općine Gola karakterizira nizinski dio, odnosno dravska dolina čija konfiguracija terena omogućava gravitacionu odvodnju do planiranih uređaja za pročišćavanje što govori u prilog mješovitom sistemu kanalizacije. S obzirom na to da se većina naselja ovog područja nalazi na malim vodotocima, paralelno sa odvodnjom je potrebno rješavati pročišćavanja otpadnih voda što veća naselja već čine (Gola i Ždala). Problem odvodnje se u većim mjestima rješava odvojeno za svako naselje, dok će se ostala manja naselja graditi zajednički pročistač. U sljedećim srednjoročnom razdoblju previđa se gradnja kanalizacione mreže u naseljima Gola i Ždala sa vlastitim uredajima za pročišćavanje. Od ostalih naselja jedino još Gotalovo može planirati sistem odvodnje otpadnih voda ali također sa vlastitim uredajem za pročišćavanje otpadnih voda, jer mu konfiguracija terena ne zadovoljava priključenje na pročistač Gola.

Ostala naselja Općine Gola: Novačka i Otočka imaju manje od 400 stanovnika i zasad je isplativije sanitarno-fekalne vode odvoditi u vodonepropusne trodijelne septičke jame te organizirati njihovo redovito pražnjenje.

2.3.4.3. NAVODNJAVA I ODVODNJA SA POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA

Organiziranje navodnjavanja i odvodnje sa poljoprivrednih površina, potrebno je rješavati u sklopu sveobuhvatnog gospodarenja vodama, a glavni ciljevi moraju biti unapređenje zaštite i očuvanje vode tehnološkim intervencijama te poboljšavanje upravljanja sustava za natapanje. Potrebno je što prije uvesti usavršenu tehnologiju navodnjavanja, koja učinkovito koristi vodu za poljoprivredu na ovim prostorima.

Dosad je problem navodnjavanja na području Općine Gola rješavan samo na osnovu projekata hidroelektrane koja se neće graditi.

S obzirom na učestale suše potrebno je što prije krenuti u projekte navodnjavanja čija će se vrsta odrediti kod izrade Idejnog projekta za ishodjenje lokacijske dozvole.

Pri rješavaju odvodnje poljoprivrednih površina, potrebno je što prije izgraditi istu kako bi se poljoprivredne površine zaštiti od vanjskih i obodnih voda. Pri organiziranju zaštite od vanjskih voda, treba voditi računa da se vanjske vode uvode direktno u najveće recipijente, da se površine vodoprivrednih područja zaštite od sливnih voda s okolnih padina obodnim kanalima, a uzduž glavnih recipijenata i vodotoka, pratećim nasipima, a da bi se postigli što bolji ekonomski efekti odvodnje, potrebno je koristiti što više postojeće recipijente odvodnje: Ždalici, Dombo, Izidorijus i sl.. Što se

odvodnje unutrašnjih voda tiče, na nizinskim branjenim površinama treba poduzeti kompleksne mjere odvodnjavanja kanalskom mrežom, horizontalnom cijevnom drenažom i agromeliorativnim mjerama, kako bi se uklonio višak vode s poljoprivrednih površina i iz zemljišta. Projektiranje kanalske mreže za odvodnjavanje i generalnih pravaca budućih glavnih kanala treba uskladiti sa projektima navodnjavanja, potrebama prometa, šumarstva i komasacije površina.

2.3.4.4. ZAŠTITA OD ŠTETNOG DJELOVANJA VODE

Zaštita od štetnog djelovanja voda ozbiljan je problem koji su Hrvatske vode rješavale od 1964. god. od kad je bilo poplavljeno naselje Gotalovo, Novačka, Gola i Repaš. Mještani naselja Prekodravlja tražili su da ih se zaštiti od poplava i složili su se sa izgradnjom nasipa. Od tada su izvedeni i kasnije rekonstruirani nasipi Botovo-Repaš, Repaš i traverza Repaš koji su u tom razdoblju štitili od poplava spomenuta naselja od preko 50 velikih vodnih valova. Isto tako unutar korita rijeke izvedeno je stotinjak **vodnih građevina** (pera – perutnica, pregrada, uzdužnih gradnji, obaloutrvra koje nisu sistematska regulacija niti uređenje – kanaliziranje rijeke po pravcu, već su to pojedine korekcije vodotoka u funkciji zaštite **nasipa**) koje zasigurno zajedno s nestalim skelama, mostovima, mlinovima i njihovim ostacima moraju biti uvršteni u graditeljsku baštinu kao tehničke i kulturne vrijednosti **vodarstva**.

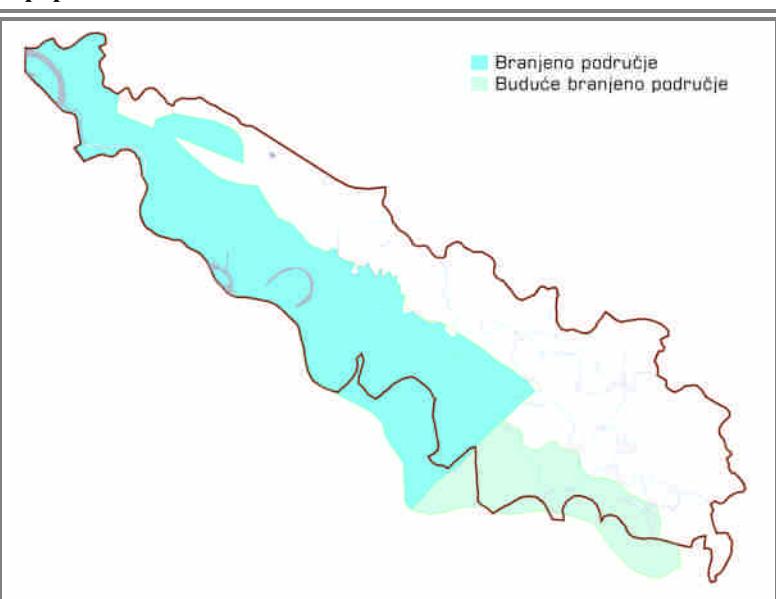
MPŠVG donijelo je Odluku o vanjskoj granici uredenog inundacijskog pojasa lijeve obale rijeke Drave na području katastrske Općine Gola, te Odluke o vanjskoj granici uredenog inundacijskog pojasa uz desnu obalu potoka Ždalica u katastrarskim općinama Gotalovo, Gola, Novačka i Ždala.

U karti br. 1 grafičkog dijela Plana ucrtan je nasip koji se poklapa (u tom mjerilu) sa inundacijskim pojasom rijeke Drave.

Dakle ZOŠDV na području PPU Općine Gola sastoji se od obrane od poplava rijeke Drave i OOOP od unutarnjih voda Ždalice, Domba i kanala nižeg reda.

Cilj ZOŠDV je održavanje, ojačanje i popravak slabih mesta nasipa na rijeci Dravi, što uključuje i usmjeravanje korita rijeke Drave da ne ošteće i ugrožava nasipe zaštitnim vodnim građevinama. Za unutarnje vode (Ždalica, Dombo, Izidorius i kanali nižeg reda) ZOŠDV je održavanje korita u takvom stanju obraštenosti da može primiti i odvesti veliku vodu barem 25 godišnjeg povratnog perioda. To održavanje sadrži vodenu i obalnu košnju i prorjeđivanje stabala unutar protočnog profila – vodnog dobra. Navedeni radovi su prioritetni zadatak za Zaštitu od štetnog djelovanja voda.

Kartogram 4: Zaštita od poplava.

2.3.4.5. ZAŠTITA VODA

Iako nizinski dio Županije, uz rijeku Dravu, obiluje zalihamama pitke vode, a njegov najsjeverniji dio spada u područja sa rezervama pitke vode druge razine u Republici Hrvatskoj prema Strategiji prostornog uređenja, na području Općine Gola ne predviđa se gradnja vodocrpilišta koje zahtjeva posebnu zaštitu.

Da bi se osigurala zaštita površinskih voda, potrebno je na budućim pročistačima imati kvalitetno pročišćavanja otpadnih voda kako bi se u recipijente ispuštale vode pročišćene do I ili propisane II klase.

2.3.5. ENERGETSKI SUSTAV

Prirodni resursi na području Općine Gola, još uvijek nisu dovoljno iskorišteni , a istraživanja za novim nalazištima , plina još su aktualna , iako je sa postojećim bušotinama pokriveno gotovo cijelo područje Općine Gola tako da se na tom prostoru ne očekuje veliko proširenje već samo zatvaranje postojećih bušotina nakon eksploatacije. Jedino što bi trebalo, a to su dodatna ispitivanja vezana za pronađak termalnih voda na ovom području. Istraživanjem novih plinskih bušotina nailazi se na termalne vode koje se dalje ne ispituju ni ne analiziraju, stoga je teško govoriti o dalnjem razvoju ovog energetskog sustava ali ga ne treba isključiti kao ni mogućnost privatne inicijative u tom sektoru. U tu svrhu, neophodno je nastaviti niz istraživanja za definiranje vodonosnika geotermalne vode u prostoru dodatnim geofizičkim mjerjenjima, detaljnim istraživanjima pomoću satelitskih i avionskim istraživanjima vode bušotina za koje se pretpostavlja da su interesantne za određenu vrstu eksploatacije.

Na području Općine Gola nema izgrađenih visokonaponskih 110 i 35 kV . Oni se zasad nalaze sa desne strane rijeke Drave , a na području Općine Gola nalazimo samo trafostanice i dalekovode za opskrbu tog područja električnom energijom, jačine 10 KV.

Buduća postrojenja 400,110 i 35kV također se ne planiraju na ovom području, već sa desne strane rijeke Drave

Na području Općine Gola u sljedećem razdoblju planira se :

- postojeća elektroenergetska mreža će se prilagoditi potrebama gospodarstva i kućanstva. Očekuje se nešto veća potrošnja po kućanstvima radi sve većeg korištenja električnih aparata, tako da će uz isti broj trafostanica povećavajući snagu transformatora zadovoljiti povećanje i do 20%. Budući da se ne planiraju novi elektroenergetski objekti, prvenstveno se ulaže na održavanje i rekonstrukciju postojećih objekata i postrojenja,
- rekonstrukcija se prvenstveno odnosi na 10kV dalekovode na drvenim stupovima, po postojećim trasama, koji se pripremaju i za prijelaz na 20 kV. Tako će se izbjegći potreba za novim koridorima, a zadovoljiti će se sve buduće potrebe, naročito nakon uspostave nove naponske razine od 20 kV,
- za potrebe opskrbe, postojeće trafostanice u potpunosti zadovoljavaju, a eventualne povećane potrebe, riješit će se zamjenom postojećeg transformatora većom jedinicom, ili novom trafostanicom koja bi prihvatala novoga potrošača i preuzele dio postojećih,
- ne očekuju se proširenja mreža na području Općine Gola, te će glavni posao biti zamjena postojećih mreža na drvenim stupovima s mrežama na betonskim stupovima i samonosivim kabelskim snopom ili podzemnih mreža (u središtima postojećih naselja ili u novim naseljima),
- za specifične nove proizvodne gospodarske pogone i građevine, koji se trenutno ne predviđaju, ali u slučaju nastale potrebe, moguće je vrlo brzo i ekonomski prihvatljivo izraditi potrebnu trafostanicu 10 (20)/0,4 kV i 10(20) kV priključni vod, tako da opskrba električnom energijom neće biti prepreka u

razvoju područja. U slučaju da bi potrebna snaga prelazila mogućnosti postojeće mreže, trebalo bi graditi nove dalekovode od napojnih distributivnih trafostanica TS 35/10 kV Drnje i Janaf Virje.

Poboljšanje u elektroopskrbi se predviđa i u pograničnom području, tako da je Direkcija za distribuciju DP "Elektra" Koprivnica koja pokriva i to područje izradila posebnu studiju "Elektroenergetski razvitak na području HEP DP Elektre Koprivnica i Koprivničko-križevačke županije I dio" (1998. godine). Dugoročni strateški cilj Županije je primjenjivati takove energente koji će biti ekonomski i ekološki najprihvatljiviji kako bi se mogle očuvati bitne kvalitete graditeljske baštine a sa svrhom provođenja kontinuiranog poljoprivrednog razvoja.

Plinoopskrba

S obzirom ne veliko bogatstvo plina na ovom području Općina Gola nastoji distributivnom plinskom mrežom pokriti sva naselja. Do sada je plinska mreža izvedena u tri naselja: Gotalovo, Otočka i Gola. Ova naselja napajaju se iz mjerne redukcione stanice MRS Gola.

Ostala naselja u koja se planira dovesti plinska distributivna mreža : Novačka i Ždala rješavana su Idejnim projektom zajedno sa naseljem Repaš . Za naselje Repaš i Ždala potrebno je izvesti i novu mjerne reduksijsku stanicu MRS Repaš koja bi se gradila na samoj granici Općine Repaš i Gola , dok bi se naselje Novačka napajalo iz postojeće MRS Gola. Iz Obje plinsko reduksijske stanice u koje dolazi visokotlačni plin iz CPS Molvi vodit će se srednjetlačna plinska mreža po naseljima . Kod planiranja i izvođenja plina potrebno je izvršiti dimenzioniranje plinovoda tako da on omogući nesmetanu distribuciju prirodnog plina do svih potrošača. Projektom je potrebno odrediti sve objekte na trasi plinovoda koji su nužni za nesmetanu i sigurnu distribuciju plina.

2.3.6. ZBRINJAVANJE OTPADA

Medu prioritetne ciljeve na razini Općine Gola treba uvrstiti sanaciju postojećih neuređenih odlagališta i onečišćenih zemljišta svih "divljih" deponija, a tek poslije toga započeti gradnju novih odlagališta uređenih sukladno evropskim mjerilima, ponajprije u okviru regionalnog uporabnog (reciklažnog) centra. Zbrinjavanje opasnog otpada ustrojava se na razini Države, neopasnog tehnološkog na razini Županije, a komunalnog otpada na lokalnoj razini grada ili općine (pojedinačno ili zajednički). Pri tome je važno istaknuti da cilj nije izgradnja vlastite sanitarnе deponije u svakoj općini, zbog višestruke neekonomičnosti takvog sustava. Ovim Planom naglašava se težnja da se više jedinica lokalne samouprave udruži u rješavanju problema zbrinjavanja komunalnog otpada, jer su rijetke općine/gradovi koje samostalno mogu uložiti toliko sredstava da ostvare način gospodarenja s otpadom koji će biti suglasan sa svim zahtjevima zakonskih odredbi, a s druge strane, količine proizведенog otpada ni približno ne zahtijevaju izgradnju dvadesetak odlagališta. U takovu općinu ubraja se i Općina Gola koja nema količinu komunalnog otpada isplativu za izgradnju odlagališta samo svojeg otpada, dok ostalim općinama nije interesantna lokacija na ovom području radi prometno izoliranog prekodravskog kraja. Područje Općine Gola ubraja se u visokovrijedno poljoprivredno područje sa velikim zaštićenim područjima šuma i voda, a s obzirom da je Republika Madarska proglašila nacionalni park uz našu granicu, radi rijeke Drave, na ovom prostoru nema nikakve mogućnosti za neku od budućih potencijalnih lokacija za odlagalište ili preradu komunalnog otpada. Cilj je realizacija zajedničkog, suvremenog i ekonomski prihvatljivog sustava gospodarenja otpadom kojim su obuhvaćene sve jedinice lokalne samouprave na prostoru Županije, a otvorena je i mogućnost zbrinjavanja otpada na regionalnom nivou.

Općina Gola rješavat će svoj problem komunalnog otpada zajedno sa susjednim općinama na nivou Županije uspostavom **Cjelovitog sustava gospodarenja otpadom (CSGO)** koji integrira suvremene metode zbrinjavanja otpada s naglaskom na najveću moguću redukciju broja odlagališta.

PPŽ utvrđena je gradnja Regionalnog Centara za gospodarenje otpadom koji predstavlja središte cjelovitog zbrinjavanja otpada te uključuje sve metode uporabe otpada, uključujući termičku, mehaničko-biološku obradu otpada, postojanje sortirnice te drugih potrebnih objekata suvremenog gospodarenja otpadom čije će se uvođenje prethodno preispitati redovitom procedurom (procjena utjecaja na okoliš i monitoring), a prostor urediti, organizirati i održavati u skladu s propisima.

kako bi dobila mogućnost korištenja legalnog zbrinjavanja otpada, a na svom području dužna je organizirati odvoz do takovog legalnog zbrinjavanja.

PPŽ za izgradnju ***Regionalnog centra za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske*** (RCGO) određena je lokacija „*Piškornica*“ na području Općine Koprivnički Ivanec.

Na području Općine Gola ne postoji postojeće **legalno odlagališta** komunalnog i inertnog otpada

Ucrtano odlagalište „Hintov“ za Općinu Gola nastalo u ranijem razdoblju i uvršteno u PPUO Gola ne ma potrebne dozvole i ima namjenu **privremenog rada** do uspostave RCGO. Nakon uspostave RCGO namjena ovog privremenog odlagališta biti će revidirana i prilagođena potrebama sustava (**pretovarne stanice**, obrada otpada) ili će biti zatvorena.

Tablica 4: Procjena kretanja kumulativnih količina otpada koje treba zbrinuti, za razdoblje od 1999.-2015. godine po području Općine Gola (bez reciklaže, obrade i drugih metoda smanjivanja otpada)

Odlagalište Đurđevac	GODINA (tona)				
	1999	2003	2006	2010	2015
GOLA	0	134	759	2163	5096

Inspekcijski nadzor nad primjernom odredaba Zakona o otpadu provodi inspekcija zaštite okoliša ili ovlašteni službenici Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja. Inspektori zaštite okoliša trebali bi izdavanjem rješenja kojima se određuje obvezno uklanjanje otpadnih tvari, mjerama sanacije, sprječavanjem obavljanja djelatnosti koje su suprotne odredbama Zakona itd., učinkovitije djelovati na odnos ljudi spram neprimjerenog odlaganja otpada. Jedinice lokalne samouprave koje ne skupljaju otpad kakova je i Općina Gola moraju što hitnije uskladiti svoj rad sa Zakonom o otpadu i organiziraju skupljanje i odlaganje otpada u skladu s propisima. Unaprjedivanje odnosa prema problemu otpada na svim razinama ima, pored svega navedenog, i veliki edukativni značaj u području zaštite okoliša općenito.

Osim što se na nivou jedinice lokalne uprave i samouprave Općina Gola mora organizirati sakupljane komunalnog otpada, za potpuno sagledavanje problematike važno je i razvrstavanje komunalnog otpada prije odvoza, tako da na odlagalištima završava samo onaj dio otpada koji u sebi ne sadrži još iskoristiva svojstva (jer kad se odvozi otpad bez klasiranja on uz ostale nepovoljne efekte bitno skraćuje vijek trajanja odlagališta).

Potrebno je na području Općine na javnim površinama (uz trgovine , domove i druge javne objekte) postaviti kontejnere za staklo, papir, plastiku i sl., a kako je to već učinjeno u većini gradova.

Na taj način sami građani bi mogli vršiti razvrstavanje komunalnog otpada, a koji bi na taj način mogao služiti kao sirovina, energetski ili sl.

Na području Općine Gola nalazi se zasad samo jedna tvornica „Fugaplast“ u Goli koja ima zatvoreni proces proizvodnje i jedini otpad je papir koji im odvozi i zbrinjava „ UNIA-PAPIR “ i „ PRIZMA “

Tehnološki otpad (neopasni)

Najčešće vrste i način zbrinjavanja su:

- životinjski otpad (dijelovi tijela i uginule životinje) - obrađuju se kod ovlaštenih obrađivača (Agroproteinka- Sesvetski Kraljevec),
- životinjski otpad (fekalije) koristi se kao gnojivo na ratarskim površinama,
- muljevi od obrade otpadnih voda - koriste se kao gnojivo i odlazu na odlagališta komunalnog otpada,
- građevinski otpad (zemlja, cigla, kamenje) - koristi se za zasipavanje putova ili dr. depresije,
- drveni otpad (piljevina i ostaci od drveta) - koriste se za grijanje,

-
- otpadne gume vozila - Zbog uvećanih troškova prijevoza guma do obradivača, veće količine ostaju kod proizvođača kao privremeno uskladištene, a djelomično se upućuju na vulkanizaciju.,
 - papirnati otpad - ljudi ga pale zajedno sa drvenim otpadom,
 - organski otpad iz kuhinja za pripremanje hrane - koristi se kao dodatna hrana za ugoj svinja.

Opasni otpad

Na području Općine Gola nema izrazitih proizvođača opasnog otpada, jer na ovom području nema razvijene industrije.

Jedini Opasni otpad koji se može naći u gotovo svakom domaćinstvu je:

- otpadna hidraulična ulja,
- otpadni fluidi iz kočionih sistema,
- otpadna ulja iz motora i pogonskih uređaja,
- otpadni filteri ulja i goriva.

Navedene vrste otpada proizvođači bi morali sakupljati i organiziranim putem predati ovlaštenim skupljačima ili direktno ovlaštenim obradivačima opasnog otpada.

S područja Koprivničko-Križevačke županije nema niti jednog sakupljača na ovom području, a najbliže se nalazi ovlašteni sakupljač opasnog otpada tvrtka "Nacional" d.o.o. Bjelovar. On je ujedno i jedini sakupljač na tri županije: Bjelovarsko-Bilogorskoj, Koprivničko-Križevačkoj i Virovitičko -Podravskoj. Sakupljeni otpad deponira u Koprivničko-Križevačkoj županiji u naselju Novo Virje. Osim sakupljanja planira i na odloženim deponijama vršiti i primarnu obradu (prešanje uljnih filtera, odvajanje vode iz rabljenog ulja). Nakon navedenog predtretmana na navedenim lokacijama , otpad bi se odvozio u Zagrebački županiju na preradu, točnije spalionicu " PUTO " Zagreb i " TE-TO " (Termoelektranu-toplanu) Zagreb.

Općina Gola morala bi sa ovom ili ukoliko se pojavi još koja registrirana tvrtka sklopiti ugovor za odvoz i zbrinjavanje opasnog otpada, a na svom području organizirati sakupljanje opasnog otpada (ulja i masti koja nastaju kod poljoprivredne mehanizacije ili benzinskoj pumpi kad se izgradi na ovom prostoru) na jednom ili više mesta radi lakšeg odvoza.

Problem konačnog zbrinjavanja otpada, koji nastaje u djelatnosti proizvodnje plina, isti je ili sličan kao i u drugim proizvodnim djelatnostima. Danas, više nema proizvodnje niti ostalih djelatnosti, a da se kao uvjet ne postavlja ekološki pristup postupanja s otpadima. Briga za očuvanje čovjekova okoliša, zraka, vode i tla, briga je od prvorazrednog značenja.

Prema Zakonu o otpadu sa pripadajućim mu pravilnicima, sav ili većina otpada, koji nastaje u procesu izrade kanala bušotine, u tijeku remontnih radova u bušotini, prilikom puknuća cjevovoda ili kao produkt procesa sabiranja, dehidracije, flotacije, oplemenjivanja, sedimentacije i drugih procesa, može se kategorizirati kao opasan otpad. Način postupanja s opasnim otpadom propisan je zakonom.

Isplačna jama bušotina izgrađene su u cilju sakupljanja odnosno odlaganja iskorištenog isplačnog fluida i krutih nabušenih čestica te ostalog tehnološkog otpadnog materijala nastalog u procesima bušenja, ispitivanja, proizvodnog opremanja i privođenja bušotine i proizvodnju.

2.4. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KULTURNO - POVJESNIH CIJELINA

2.4.1. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

Spoznaje o vlastitom identitetu, koji je nedjeljivo vezan s pojmom baštine, upućuju na potrebu da suvremeno planiranje i gospodarenje prostorom mora biti u doslihu s baštinjenim vrijednostima. Kulturnu baštinu, a time i prostor kao kulturni krajolik, treba tretirati kao resurs, a ne potrošno dobro, nadovezujući se i nadograđujući se na njih, nastojeći im osigurati uvjete za odgovarajući život i zaštitu.

Suvremena zamisao očuvanja prirodnih, krajobraznih i kulturno povijesnih (graditeljskih) vrijednosti polazi od pretpostavke sveobuhvatne (cjelovite, integralne) zaštite, gdje je nemoguće utvrditi njihovu međusobnu granicu. Prirodne, krajobrazne i graditeljske vrijednosti međusobno se isprepliću, često puta i međusobno uvjetuju. Na principima integralne zaštite zasnovan je novi segment zaštite kulturne baštine, a to je pojam kulturnog krajolika, odnosno prostorne baštine. Pod prostornom baštinom podrazumijevamo "topografski definirana područja u kojima je osobito izražen kvalitetan suživot kulturne baštine i prirodnih osobitosti sredine, odnosno kao cjelina je iznimnih povijesnih, arheoloških, umjetničkih, kulturnih, etnoloških, znanstvenih, socijalnih i tehničkih vrijednosti". Uz tradicionalni pojam zaštite spomenika kulture i prirode, ravnopravno se pojavljuje i zaštita kulturnih i prirodnih dobara, ili zaštita prirodnih i krajobraznih vrijednosti, odnosno, vrednovanje svih oblika proizvoda prirode i ljudske stvaralačke djelatnosti.

Prostorna baština predstavlja temelj prepoznatljivosti (identiteta) i dokaz je neprekinitog slijeda (kontinuiteta) razvitka sredine pa ju je potrebno štititi od svakog dalnjeg oštećenja i uništenja temeljnih vrijednosti. Prirodni krajolik je neponovljiv, a svako novo širenje građevinskih područja u vrijedne krajobrazne prostore znači osiromašenje krajolika i gubitak samosvojnosti prostora.

Ciljevi zaštite

Jedna od osnovnih zadaća zaštite kulturne baštine, osim zaštite i očuvanja fizičke strukture arhitektonskog spomenika, je težnja da se sprječi devastacija neposrednog prostora, kako bi on očuvao svoje izvorno okruženje, a time i svoje prostorne vrijednosti i cjelovito značenje.
u razvoj.

U cilju uspostave cjelovitog i usklađenog sustava zaštite graditeljskih vrijednosti, kao tehničke i kulturne vrijednosti vodarstva potrebno je pojedine preostale vodne građevine kao što su skele, mostovi, mlinovi i sl. uvrstiti u graditeljski baštinu

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne povijesne građevine i sklopovi, zajedno sa svojim okolišem, moraju biti na kvalitetan način, sukladno s njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim karakteristikama, uključeni

Cilj je usmjeriti razvoj na temelju očuvanja identiteta kulturnog krajolika, ostvarivanja preduvjeta za odgovarajuće održavanje građevina visoke vrijednosti, njihovu revitalizaciju kroz odabir namjena kojima se neće izmjeniti njihove prostorne i oblikovne značajke. Sprječavanje devastacija svih vrsta na kulturnim dobrima trebalo bi se osigurati stalnim praćenjem stanja na građevinama i djelovanjem svih nadležnih institucija i službi.

Iako se zaštita provodi po posebnim zakonima, Prostorni plan je prilika za sveobuhvatno sagledavanje i cjelovitu zaštitu. U cilju sustavne brige za zaštitu graditeljske baštine, kako je određeno u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, osnovna su opredjeljenja sljedeća:

- uspostava cjelovitog i usklađenog sustava zaštite graditeljskih i kulturnih vrijednosti,
- neprekidno istraživanje i vrednovanje graditeljske baštine te poticanje temeljne stručne i znanstvene obrade, radi djelotvornije zaštite, ali i radi uključivanja u razvojne programe,
- revizija postojećih konzervatorskih studija za zaštićene povijesne cjeline,
- zaštita mogućih arheoloških predjela i mjesta u skladu s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti,
- uspostava uravnoteženih odnosa između osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava, osobito na području povijesnih urbanih i ruralnih cjelina, radi očuvanja njihovih povijesnih vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja kojem pripadaju,

- u sklopu modela revitalizacije seoskih cjelina primijeniti integralne oblike zaštite te poticati osnivanje muzeja na otvorenom i predstavljanja narodnog stvaralaštva radi odgojno obrazovnih , ekoloških i turističkih učinaka,
- uspostava cjelovitog i usklađenog sustava zaštite graditeljskih vrijednosti kao tehničke i kulturne vrijednosti vodarstva vodnih građevina u funkciji zaštite od štetnog djelovanja vode.

Europskom konvencijom o krajoliku, krajolikom se smatra područje čiji je izgled određen djelovanjem i međudjelovanjem prirodnih i ljudskih činitelja. Krajolik se mora shvatiti kao prostorno ekološku, gospodarsku i kulturnu cjelinu, u kojoj valja poštivati načelo raznolikosti i posebnosti krajolika. Prema smjernicama prostornog uredenja Radne zajednice Alpe Jadran (1997) ciljevi i opredjeljenja su osigurati vitalni kvalitetni krajolik uz očuvanje i naglašavanje identiteta pojedinih područja. Potrebno je prepoznati i sačuvati pojedine tipove krajolika; krajolik s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti, krajolik s visokim stupnjem prirodnosti, krajolik s visokim stupnjem identiteta, nove kvalitete krajolika (osobito vezana uz naselja). U svrhu očuvanja i unapređenja krajobrazne raznolikosti propisuje se sljedeće:

- duž meda vratiti živicu u svrhu biološke i krajobrazne raznolikosti,
- sprječiti daljnju neplansku izgradnju kuća i drugih građevina na krajobrazno izloženim mjestima,
- očuvati seoske krajolike i omogućiti razvitak sela uz oživljavanje seoskog gospodarstva, biopoljodjelstva, obrtništva, rukotvornih vještina, turizma, naivne umjetnosti te poticanje seoskog stanovanja kao mogućnosti izbora. Pri tom je važno očuvati sliku naselja i kultiviranog krajolika, a građevna područja odrediti na način da se očuvaju oblikovne (morphološke) i strukturalne značajke graditeljske baštine, prije svega: oblik parcele, smještaj građevina na parceli i tradicijski obiteljski vrt,
- očuvanje prepoznatljivosti povijesnih cjelina urbanog karaktera treba temeljiti na poštivanju jedinstvenosti svakog grada, njegovoj povijesnoj slojevitosti, zakonitostima rasta i preobražaja. Potrebno je provesti revalorizaciju dosad utvrđenih zona zaštite, na principima najstrože i potpune zaštite povijesne organizacije i strukture, odnosno odrediti zone u kojima su moguće graditeljske intervencije, a da se time ne narušavaju vrijednosti najstrožeg povijesnog središta. Osobitu pozornost valja posvetiti kontaktnim zonama povijesnog središta i rubnim dijelovima garda, štiteći mjerilo, zatečene vrijednosti i graditeljsku tradiciju.

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine koji imaju svojstva kulturnog dobra, zajedno s njihovim okolišem moraju biti na kvalitetan i odgovarajući način (tj. u skladu s njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim značajkama) uključeni u budući razvitak. To prije svega znači:

- očuvanje i stručnu konzervatorsku obnovu svih građevina i sklopova s obilježjima kulturnog dobra,
- očuvanje povijesne organizacije (matrice), parcelacije i građevne strukture unutar zaštićene povijesne cjeline gradskog, gradsko - seoskog i seoskog karaktera što se osobito odnosi na prepoznatljiva podravska sela,
- očuvanje i obnovu tradicijske arhitekture (stambene i gospodarske), mlinova i ostalih povijesnih građevina kao nositelja prepoznatljivosti prostora,
- očuvanje i njegovanje izvornih i tradicionalnih uporaba građevina i sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskog načina obrade zemlje,
- ukoliko nije moguće očuvanje drvene tradicijske arhitekture "in situ", urediti tradicijske okućnice preseljenjem preostalih primjera drvenih građevina na prostore u kojima bi se organizirao muzej na otvorenom,
- istraživanje i izlaganje arheoloških nalaza i mjesta,
- zadržavanje povijesnih oblika komunikacije – starih cesta, pješačkih putova i planinarskih staza; često praćenih raspelima i pokloncima,
- zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva sela, zaselaka i potoka, od kojih neki imaju simbolično, ali i povijesno značenje.

Područje Općine Gola promatrano sa stanovišta regionalnih obilježja obuhvaća dio nizinskog područja sjeverne Hrvatske - Prekodravlje.

Prepoznavanje i definiranje krajobraznih regija ima za cilj očuvanje prepoznatljivosti i karakteristične slike prostora, koja je temelj njegovog vizualnog identiteta. Tijekom planiranja razvoja trebalo bi uvažiti i regionalna obilježja organizacije i morfologije prostora. To podrazumijeva čuvanje prostornih i pejzažnih

vrijednosti, planiranje gospodarskih djelatnosti koje imaju tradiciju i temelje na određenom prostoru, organiziranje građevinskih područja i arhitektonskih oblika u suglasju sa karakteristikama regije. Osim prostorne baštine vrednovane su povjesne cjeline seoskog karaktera te pojedinačne građevine i skloovi. Zbog složenosti postupka i velikog broja pojedinačnih građevina, valorizaciju smo ograničili samo na najviše kategorije: nacionalnu i regionalnu vrijednost.

Stupanj očuvanosti izvornih naseobinskih i arhitektonskih struktura; pejzažne, prostorne i morfološke kvalitete krajolika; zastupljenost, brojnost i kvaliteta pojedinih vrsta kulturnih dobara, rezultirali su određivanjem vrijednosnih kategorija pojedinih prostornih cjelina - zona kulturnog krajolika. Izdvojene su najvrjednije prostorne cjeline, koje bi trebale imati poseban režim. Prema vrijednosnoj kategoriji pojedine prostorne cjeline, iznesene su preporuke i smjernice za moguće, ali i potrebne zahvate u prostoru.

2.4.2. ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KULTURNO – POVIJESNIH CJELINA

2.4.2.1. VODNI RESURSI

Planom za zaštitu voda utvrđeni su osnovni ciljevi zaštite voda od kojih je najvažnije saniranje i uklanjanje onečišćenja zbog kojih dolazi do ugrožavanja ili onečišćenja vode za piće. Budući da Općina Gola nema vlastitih postojećih ni planiranih izvorišta pitke vode na području Općine Gola, ovim Planom se ne obrađuju zaštitne zone.

Općina Gola koristi vodu iz crpilišta Đurđevac koji se nalaze u susjednoj gradskoj općini Koprivničko-križevačke županije koja spada u najbogatije županije sa izvoristima pitke vode, a iz koje voda odlazi čak i u susjedne županije (Bjelovarsko-Bilogorsku županiju).

Crpilište Đurđevac ima nepovoljan položaj s obzirom na meliorativnu odvodnju, željezničku infrastrukturu i podzemne cjevovode za ugljikovodike koji bi u slučaju kvara mogli ugroziti vodu crpilišta. Zbog sve većeg značaja koje ovo crpilište ima zbog širenja vodovodne mreže prema Virju, Molvama te perspektivnom spajanju u magistralni vodovod Koprivnica - Đurđevac potrebno je njegovoj zaštiti usmjeriti vrlo stroge mјere.

2.4.2.2. ŠUME

Šume su specifično prirodno bogatstvo od općeg interesa za društvo i to ne samo po proizvodnji drveta, već znatno više po svojim općekorisnim funkcijama. Pojam općekorisne funkcije šuma predstavlja niz različitih koristi od šume koje su rezultat spontanog utjecaja šume na okoliš ili su rezultat interakcije čovjeka i prirode, a od velikog su značaja za ljudsko društvo:

- zaštita tla, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava,
- utjecaj na vodni režim i hidroenergetski sustav,
- utjecaj na plodnost tla i poljoprivrednu proizvodnju,
- utjecaj na klimu,
- zaštita i unapređenje ljudskog okoliša,
- stvaranje kisika i pročišćavanje atmosfere,
- rekreativna, turistička i zdravstvena funkcija,
- utjecaj na faunu,
- lov.

Sve su šume zaštićene Zakonom o šumama, ali ukoliko nisu uređene i evidentirane, nedostaje njihova stvarna zaštita na terenu. Stoga je potrebno da državne šume uđu u prostorne planove kao zelene zone sa zaštitnim pojasom bez dozvoljene izgradnje, prenamjene, cijepanja ili narušavanja šumskog ruba. Privatne šume također je potrebno ucrtati kao zelene zone u prostorne planove gdje god postoje podaci o njima, a ako ne postoje podaci u budućnosti izvršiti zakonske obveze u smislu izrade Programa zaštite i gospodarenja.

Privatne šume ovog područja su bile i još uvijek su prijetnjom ogoljavanja pod utjecajem sve većih potreba stanovništva (rušenje stabala u komercijalne svrhe). Negativni učinci nestajanja i degradacije šuma očituju se u vidu erozije tla i gubitka biološke raznolikosti.

Postojeće stanje zahtjeva dosljednu akciju usmjerenu osvjećivanju javnosti te njena sudjelovanja u očuvanju, pravilnom gospodarenju, rehabilitaciji i regeneraciji te akciji pošumljavanja degradiranih pa i novih šumskih površina u cilju održavanja ili pak vraćanja ekološke ravnoteže. Gospodarenje šumama treba se temeljiti na stabilnim dugoročnim smjernicama i propisima koji su usmjereni na održavanje ekološke stabilnosti, biološke raznolikosti, regenerativne sposobnosti šumskog ekosustava. Stoga je potrebno provoditi programe "Hrvatskih šuma" kroz šumsko-gospodarske osnove, a isto tako ti programi trebaju biti uključeni u druge oblike uporabe zemlje.

U šumama zaštićenim prema odredbama Zakona o zaštiti prirode (Park šuma, Zaštićeni krajolici, Posebni rezervati i drugi objekti) treba osigurati obvezno stručno gospodarenje šumama. Stupanj zaštite može utjecati na način i intenzitet gospodarenja, ali osnovna šumarska načela (njega i obnova) ostaju ista. Gospodarenje zaštićenim objektima prirode, u slučaju da se radi o šumi, samo je jedan segment gospodarenja šumom. Tako postoje dodatno zaštićene šume kojih nema u Zakonu o zaštiti prirode, nego ih štiti Zakon o šumama.

U šumi ili na šumskom zemljištu mogu se graditi samo objekti potrebi za gospodarenje šumom, kao i objekti koji su predviđeni Prostornim planom Županije, i Prostornim Planom uredjenja Općine Gola. Prostornim planom Županije i Općine predviđa se u šumi ili na šumskom zemljištu izgradnja objekata infrastrukture, športa, rekreacije, lova i sl., ali samo ako to iz tehničkih ili ekonomskih uvjeta nije moguće planirati izvan šume, odnosno šumskog zemljišta. Opsežni meliorativni zahvati, regulacija rijeke Drave te izgradnja brojnih cesta s pripadajućim dubokim jarcima, doveli su do temeljnih promjena vodnog režima u obliku snižavanja nivoa podzemnih voda. Planiranje svih zahvata u prostoru koji mogu utjecati na šumu mora pratiti detaljna studija utjecaja na okoliš koja će poštovati prirodne zakonitosti i respektirati utvrđena staništa te uzeti u obzir neprocjenjivu vrijednost šumskog ekosustava (opće korisne funkcije).

Ne smije se dozvoliti izgradnja akumulacije HE Novo Virje koja bi mogla trajno podići razine podzemnih voda u zoni akumulacije, koja zahvaća i područje Općine Gola, a ispod nje pad i znatno smanjiti varijabilnost tih razina tijekom godine. To bi moglo imati nepovoljan utjecaj na šumske ekosustave u blizini akumulacije, koji su posebno vrijedni kako s gospodarskog stajališta, tako i sa stajališta općekorisnih funkcija šume.

Dubina podzemne vode koleba tijekom godine. Drveće nizinskih šuma troši transpiracijom više vode od onih količina koje prima lokalnim oborinama, a razlike nadoknađuje bilo podzemnom ili poplavnom vodom. Ako dode do naglog sniženja razina podzemne vode, korijenje starijih stabala šumskog drveća nema sposobnosti naglog produženja kako bi slijedilo pad podzemne vode. Ako je pad polagan veći broj starijih stabala prati pad razine podzemne vode. Zbog velike raznolikosti u ekološkim profilima tla i zbog različitosti bioloških svojstava pojedinih individua unutar vrste, dio stabala ne može se prilagoditi novonastalim uvjetima.

Ako uslijedi prekomjerno vlaženje biotopa, trajnim povišenjem razina podzemne vode (trajno manje od 1 m ispod površine tla) dolazi do zadržavanja oborinske ili poplavne vode što uvjetuje zaboravanje ili čak zamočvarenje biotopa. U takvim prilikama stvaraju se anaerobne prilike u tlu. Na osnovi istraživanja godišnjeg radikalnog prirasta nizinskih vrsta drveća, utvrđeno je kako je za njihovo dobro uspijevanje potrebito što veće kolebanje razina podzemne vode tijekom godine.

Podzemne vode u šumi Ždala nalaze se u različitim razinama pa korijenje drveća u različitim dijelovima šume zauzima različito duboke položaje, što rezultira pojmom velikog broja odvojenih životnih sustava.

U gospodarskim jedinicama Repaš – Ždala nizinskim šumama potrebno je zadržati sadašnje razine podzemnih voda, koje su preduvjet života i opstanka stabala hrasta lužnjaka, ali i ostalih vrsta šumskog drveća.

Želimo li održati nizinske šume u njihovoj ekološkoj i socijalnoj funkciji potrebno je odustati od velikih vodotehničkih zahvata koji kao posljedicu donose promjenu vodnih odnosa.

Sve takve promjene, uključujući izgradnju hidroelektrana, ugrožavaju opstanak nizinskih šuma.

Šume su sve više ugrožene. Ima nekoliko desetljeća da se suše velika šumska područja našeg planeta te se već govori o propadanju šumskih ekosustava. Uzrok je toj pojavi dosta složen. Ovdje se spominju najznačajniji: klimatske promjene s dugotrajnim sušnim razdobljima, onečišćenost zraka, vode i tla (SO_x , NO_x , O_3 i teške kovine), velike ambijentalne promjene, neracionalno gospodarenje šumama i njihova prekomjerna sjeća, stalno smanjivanje šumskih površina i nestanak velikih šumskih skladnih cjelina pojedinih vrsta drveća, npr. brijesta, pretvorba mješovitih šuma u monokulture, smanjivanje genetske raznolikosti i promjenjivosti.

Već se od početka dvadesetoga stoljeća hrast lužnjak suši. Brijest je zapravo nestao iz šuma. Po jakosti sušenja na drugome je mjestu hrast. Pitomi kesten ugrožava rak kestenove kore. Suše se smreka, jasen, bukva, lipa i borovi. Ekonomski su najvažnije vrste šumskoga drveća najugroženije. Republika Hrvatska potpisnica je Deklaracije iz Rio de Janeira, šest rezolucija iz Strassbourga i četiriju rezolucija iz Helsinkija. Time je prihvatala svjetske kriterije i dogovorene obveze u gospodarenju šumama i šumskim zemljишtem, s posebnim naglasnom na zaštiti i očuvanju šuma.

Mjere zaštite šuma odnose se i na praćenje pojave biljnih bolesti i šumskih štetnika te njihovo suzbijanje (preventivne i represivne mjere), fizičko čuvanje od šumskih krađa i bespravne sjeće, zaštitu od šumskih požara i šteta od divljači, zaštitu šuma od zagadivača te drugih negativnih čovjekovih utjecaja na njih. Zabranjeno je u šumi i na udaljenosti od 200 metara od ruba šume podizati vapnare, poljske ciglane i druge objekte s otvorenim ognjištem kao i odlaganje smeća i otpada u šumi. Pitanje otvorenih kopova i nedovršenih ostalih zahvata u prostor šuma (kamenolomi, šljunčare, bušotine i drugo) potrebno je riješiti s prijedlozima njihove konačne rekultivacije. Nužno je održavati i čuvati šumske izvore, potoke i ostale vodotoke. Osim šumskih površina, valja nastojati čuvati šumarke i živice koje se sporadično prepliću s površinama druge namjene, jer upravo je ta raznolikost i živopisnost nositelj identiteta krajolika.

U skladu sa strategijom prostornog uređenja i s posebnim značajkama županijskog prostora mora se stimulirati razvoj urbanog šumarstva radi ozelenjavanja gradskih, rubnih gradskih, seoskih naselja, turističkih područja namijenjenih uljepšavanju izgleda krajolika, rekreaciji i proizvodnji.

U narednom razdoblju treba pojačati napore da se emisije zračnih onečišćivača zadrže ispod očekivane razine tolerantnosti ekosustava. Postupci gospodarenja šumama trebaju težiti održavanju i, ako je moguće, poboljšanju stabilnosti, vitalnosti i regeneracijske sposobnosti šumskog ekosustava prema stresu. Treba podržavati sprečavanje i kontrolu velikih biotskih i abiotiskih šteta. Provoditi uzgojne postupke koji oponašaju prirodu te treba izbjegavati postupke koji nisu u skladu s trajnim gospodarenjem.

2.4.2.3. TLA

Tla predstavljaju jedan od najznačajnijih prirodnih resursa. Iskorištavanje tla ovisi o geomorfološkim i hidrološkim karakteristikama prostora, uz jak utjecaj klimatskih faktora. O svemu tome kao i o antropogenoj aktivnosti ovisi rasprostranjenost pojedinih vrsta vegetacije. Tlo je ugroženo višestrukim djelovanjem čovjeka. Pošto je ono rezultat dugotrajnog djelovanja prirodnih procesa, njegova vrijednost je neprocjenjiva. Da bi se zaštitilo i sačuvalo za daljnju uporabu, potrebno je kontrolirano vršiti poljoprivrednu proizvodnju. Prostor Općine Gola spada u zonu pseudogleja (hidromorfna) tla rasprostranjena su uz rijeku Dravu i vlažnija područja. Na ovim prostorima, u najnižem naplavnom aluvijalnom pojasu uz rijeku Dravu pod utjecajem vode formirana su karbonatna tla. Najzastupljenija su **aluvijalna glejna i močvarna glejna tla**. Na tom prostoru prevladavaju šume, livade i oranice. Oranice su nastale kao posljedica antropogenog djelovanja i prevladava 2., 3. i 4. bonitetna klasa.

Na području Općine Gola postoji problem smanjenje kvalitete tla, prvenstveno uslijed djelovanja čovjeka (urbanizacija, eksploracija plina, neriješeno pitanje otpadnih voda, odlaganje otpada, korištenje zaštitnih sredstava u poljoprivredi i dr.).

Do sad nije bilo sustavnog praćenja stanja tla i provođenja mjera zaštite od negativnih utjecaja pa se nisu ni provodile sustavne mjere sanacije tla. Prema nekim procjenama i istraživanjima, čak oko 70% ukupnih

obradivih površina je kiselo do jako kiselo (pH vrijednost od 3,69 do 5,35). Do zagađenja uglavnom dolazi zbog primjene umjetnih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja dok do zagadenja tla uz prometnice dolazi i zbog posipavanja s NaCl u zimskim uvjetima. Ova zagađenja uzrokuju, uz kemijska zagađenja i zasićenje tla nitritima te preveliku kiselost tla.

Specifičan problem na prostoru Općine je sanacija isplačnih jama u području plinskog polja Gola.

U rješavanju problema sanacije isplačnih jama obavezno treba koristiti Glavni tipski rudarski projekt «Sanacija isplačnih jama u INA Naftaplinu» i Rješenje o odobrenju za izvođenje rudarskih radova sanacije isplačnih jama, izdanog po Ministarstvu Energetike i industrije, a koje se izdaju za svaku bušotinu pojedinačno , te Pojednostavljeni rudarski projekat «Sanacija isplačnih jama » i ostalih elemenata koji se mogu koristiti pri ovoj sanaciji.

Pojednostavljeni rudarski projekt «Sanacija isplačnih jama» treba sadržavati i dati kvalitetna rješenja za:

- odabir metode i postupak sanacije otpadnog materijala,
- nadzor nad izvođenjem radova,
- kontrolu kvalitete obavljene sanacije,
- način privođenja terena prvočitnoj namjeni.

Korištenje tla kao osnovnog poljodjelskog resursa treba razvijati uključivši i tradicijske obrasce, održivog gospodarenja tlom te vršiti zaštitu tla s ciljem očuvanja biološke raznolikosti i ekološki povoljnih učinaka. Kod određivanja namjene korištenja tla u poljodjelske svrhe treba uzeti aspekte zaštite okoliša, demografsku i gospodarsku problematiku te donijeti propise i poticajne mjere kako bi se unaprijedilo "održivo" korištenje i upravljanje tlom. Cilj je da se kod korištenja tla koriste tehnike koje će biti u skladu s pojedinim ekosustavom, sливним područjem i planiranim krajolikom, isto tako osigurati provođenje i kontrolu zabrane pretvaranja poljoprivrednog zemljišta u druge namjene. U upravljanje tlom nastojati uključiti odgovarajuće tradicijske i autohtone načine korištenja tla. Potrebno je uvesti nov pristup u utvrđivanju boniteta tla uz uvažavanje svih parametara vezanih uz plodnost i zaštitu tla. Kao potreba nameće se inventarizacija stanja tla, organizirano trajno motrenje te izgradnja informacijskog sustava tla.

2.4.2.4. MINERALNE SIROVINE

Eksplotacija mineralnih sirovina svojim djelovanjem na prostor dovodi do promjena u pejzažu. Eksplotacija se mora vršiti na taj način da se ne ugrožava krajobrazna vrijednost prostora, stabilnost terena i ne dolazi u sukob s ostalim oblicima korištenja prostora. Posebno su osjetljiva područja pod utjecajem vodnih režima i podzemnih tokova gdje uslijed skidanja površinskih slojeva može biti ugrožena voda. Tijekom eksplotacije propisana je obveza istraživanja ležišta mineralnih sirovina u cilju utvrđivanja rezervi.

Pošto postoji veliki broj nesaniranih polja potrebno je prići njihovoj sanaciji kako bi taj prostor mogao biti adekvatno valoriziran. Zabrinjava podatak o poljima gdje se vrši eksplotacija, a ishodjenje odobrenja za njihovu upotrebu je u tijeku. Potrebno je zaustaviti takove radnje u prostoru jer utječu na prostor bez kontrole. Svim mjerama treba nastojati sprječiti nekontroliranu i nelegalnu eksplotaciju mineralnih sirovina. Eksplotacija mora biti tako vršena da poslije nje nastaju novi sadržaji koji će pridonijeti atraktivnosti prostora: športsko-rekreacijske površine, ribnjaci i sl..

Eksplotaciju plina na području Općine Gola vrši INA. U proizvodnji se provode se sve mjere zaštite na radu, zaštite od požara, plan mjera zaštite u sustavu obrade otpadnih voda i saniranje isplačnih jama. U planu je sanacija svih isplačnih jama, izrada projekta postrojenja za zbrinjavanje CO₂, sumpora te centralnu jamu za sabiranje fluida.

Mineralne i geotermalne vode su značajan resurs koji se još nije počeo eksplorirati u dovoljnoj mjeri. Mogućnosti njihovog korištenja su u gospodarstvu, zdravstvu i turizmu. Istraživanje i korištenje mineralnih voda treba biti pod kontrolom nadležnih ustanova, prvenstveno zbog nepovoljnog utjecaja na režime podzemnih voda i općenito zbog zaštite okoliša. Zato je potrebno daljnje istraživanje kojim će se odrediti rezerve pojedinih crpilišta kako bi se postiglo njihovo pravilno i dugotrajno korištenje.

2.4.2.5. GRADITELJSKA BAŠTINA

Suvremeni principi vrednovanja i zaštite kulturne baštine počivaju na činjenici da je arhitektonski spomenik bilo koje vrste i značenja nedjeljivo povezan s neposrednom okolinom, a samim tim i širim prostorom. Takav pristup podrazumijeva integralnu zaštitu kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti u svim bitnim elementima koji prostor čine prepoznatljivim i kao takvi su nositelji identiteta svakog prostora pa i prostora Općine Gola. Raniji konzervatorski pristup je svoj interes usmjeravao isključivo na pojedinačne spomenike, odnosno njegove stilске faze kroz koje je prolazio, dok suvremeni principi zaštite u vrijednost spomenika uključuju i vrijednost njegovog izvornog okruženja koja mu daje prostornu vrijednost i cjelovito značenje. Osim toga zaštitu kulturne baštine se uglavnom ograničavala na kulturna dobra posebne vrijednosti dok su ona manje vrijedna bila zanemarivana iako i ona oplemenjuju sveukupnu kulturnu baštinu i nenadomjestiva su kao i ona posebne vrijednosti. Ravnopravno je u kulturnu baštinu uključeno i tradicijsko graditeljstvo kao i virjedne ruralne cjeline uključujući i njihovo krajobrazno okruženje. Uveden je pojam kulturnog krajolika, koji podrazumijeva cjelovit pristup vrednovanju kulturne i prirodne baštine, tj. prostorne baštine. Suvremena teorija očuvanja prirodnih, krajobraznih i kulturno povijesnih vrijednosti temelji se na sveobuhvatnoj (integralnoj) zaštiti. Prostorni plan je upravo prilika za sveobuhvatno sagledavanje i cjelovitu zaštitu kulturne baštine.

U svrhu očuvanja i unapređenja krajobrazne raznolikosti prostora Općine Gola planom je izvršena potpuna inventarizacija prirodne i kulturne baštine, a donesene su i smjernice za provođenje konzervatorskih mjera zaštite koje su u skladu sa prijedlogom smjernica i preporuka u vezi krajolika za Program prostornog uređenja Republike Hrvatske. Naime, u okviru suvremenih europskih nastojanja na zaštiti i unapređenju kvalitete životnog okružja stanovništva, krajolik je definiran kao dio područja čiji je izgled određen djelovanjem i međudjelovanjem prirodnih i antropogenih čimbenika. Potrebno je, dakle, očuvati vrijedne krajolike sa svim elementima identiteta, a istovremeno omogućiti razvitak naselja pri čemu je potrebno očuvati sliku naselja i kultiviranog krajolika, a građevna područja odrediti na način da se očuvaju oblikovne (morphološke) i strukturne značajke povijesnog naselja, povijesna matrica, oblik i organizacija parcele i druge pojedinačne osobnosti.

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine sa svojstvima kulturnog dobra, zajedno sa svojim okolišem moraju biti na odgovarajući način, sukladno njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim značajkama, uključeni u budući razvitak. U cilju očuvanja, zaštite i unapređenja kulturne i prirodne baštine navodimo načela koja bi trebala biti polazna osnova budućeg razvijatka sa gledišta zaštite kulturne baštine:

Prirodni krajolik je neponovljiv, a svako novo širenje građevnih područja u vrijedne krajobrazne prostore znači osiromašenje krajolika i nepovratan gubitak

Kulturna i prirodna baština predstavljaju temelj identiteta i čine sadržaj cjelokupnog našeg duhovnog života i neprekinitutog slijeda razvijatka sredine, pa ih je potrebno štititi od svakog daljnog oštećenja i uništavanja njihovih temeljnih vrijednosti

Osim pojedinačnih građevina kulturnu baštinu čini i prostorna baština – kultivirani krajolik, nastao antropogenim djelovanjem

Osim visoko vrednovanih povijesnih građevina (crkvi, kapela, dvoraca, kurija) kulturnu baštinu čine i skromna ostvarenja tradicijske stambene arhitekture i gospodarske građevine, mlinovi vodenice, štagljevi – kozolci

Povijesna seoska naselja, po tipu i morfološkoj čine element identiteta krajolika, i treba ih obnavljati i širiti u skladu s njihovim prostornim i morfološkim obilježjima

Opća načela zaštite

Povijesne naseobine i graditeljske cjeline, prirodni i kultivirani krajolici, kao i pojedinačne građevine spomeničkih obilježja sa pripadajućim parcelama, te fizičkim i vizualnim okolišem, moraju biti na stručno prihvatljiv i vrstan način uključeni u budući razvitak grada i županije.

Zaštitu kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti podrazumijeva ponajprije sljedeće:

- očuvanje i zaštitu prirodnoga i kultiviranog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora što odražava kvalitetan suživot arhitektonske baštine i prirodnih osobitosti pripadajuće sredine nastao kao rezultat njihove funkcionalne povezanosti,
- poticanje i unapređivanje održavanja i obnove zapuštenih poljodjelskih zemljišta, zadržavajući njihov tradicijski i prirodni ustroj,
- zadržavanje povijesnih trasa putova (starih cesta, pješačkih staza, prošenjarskih putova često popraćenih raspelima i pokloncima, poljskih putova i šumskih prosjeka),
- očuvanje povijesnih naseobina (sela, zaselaka i izdvojenih sklopova) u njihovom izvornom okruženju, s povijesnim graditeljskim ustrojem i naslijedenom parcelacijom,
- oživljavanje starih zaselaka i osamljenih gospodarstava etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti,
- očuvanje i obnovu tradicijskoga graditeljstva (osobito starih drvenih kuća) ali i svih drugih povijesnih građevina spomeničkih svojstava kao nositelja prepoznatljivosti prostora,
- očuvanje povijesne slike, volumena (gabarita) i obrisa naselja, naslijedenih vrijednosti krajolika i slikovitih pogleda (vizura),
- očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskoga načina obrade zemlje,
- zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva sela, zaselaka, brda i potoka, od kojih neki imaju simbolična i povijesna značenja,
- očuvanje prirodnih značajki dodirnih predjela uz zaštićene cjeline i vrijednosti nezaštićenih predjela kao što su obale vodotoka, prirodne šume, bare, rukavci vodotoka, kultivirani krajolik - budući da pripadaju ukupnoj prirodnoj i stvorenoj baštini.

Zaštita kulturne i prirodne baštine postavlja se kao važan proces na kome Općina Gola treba graditi svoj identitet.

2.4.2.6. PRIRODNA BAŠTINA

Zaštitom područja nastoji se smanjiti na najmanju moguću mjeru negativne čovjekove utjecaje na prirodnji okoliš – onečišćenje, izmjena prirodnih staništa s posljedicom osiromašenja krajobrazne i biološke raznolikosti, reduciranje i bespovratno uništenje vlažnih i močvarnih biotopa, direktno ili indirektno uništavanje zaštićenih biljnih i/ili životinjskih vrsta, unošenje alohtonih vrsta, prekomjerna i nestručna uporaba pesticida i mineralnih gnojiva, krivolov, prekomjerna eksploatacija mineralnih sirovina te neprovodenje zakonskih odredbi iz područja zaštite prirode i okoliša općenito. Međutim, potrebno je voditi računa o tome da formalna zaštita, bez razrađenih detaljnih programa upravljanja, mjera za zaštitu i unapređenje prostora te osmišljenih ciljeva i svrhe zaštite, može biti kontraproduktivna, odnosno doprinijeti degradaciji prirodnog okoliša jer neki ekosustavi ne mogu dugoročno opstati bez povremene čovjekove pripomoći.

Zaštita prirodnih biotopa ne isključuje sve vrste čovjekove djelatnosti na zaštićenom području, ukoliko one ne izazivaju direktnе negativne posljedice (odlaganje i paljenje otpada, onečišćenje ispuštanjem štetnih tvari u zrak, vodu, tlo, uzneniranje životinja, uništavanje biljnog svijeta, buka, izlovljavanje vrsta, bespravna i neplanska gradnja i slični oblici degradacije).

Na području Općine Gola od zaštićenih i evidentiranih područja nalaze se Značajni krajobraz Čambina i Spomenik prirode – sedam stabala hrasta lužnjaka u parku šumarije Repaš.

Značajni krajobraz Čambina, Zaštićen Odlukom o proglašenju zaštićenog krajolika "Čambina" (Službeni glasnik Koprivničko-križevačke županije br. 7/99), sada novi termin prema novom Zakonu o zaštiti prirode („Narodne novine“ br.70/05) „značajni krajobraz“ .

Ovo područje se nalazi na istočnoj općinskoj granici , blizu naselja Repaš, u kutu što ga zatvara lijeva obala rijeke Drave i državna granica s Republikom Mađarskom. Površina zaštićenog dijela iznosi ca 50 ha.

Značajni krajobraz „Čambina“ je očuvani voden ekosustav, potkovastog oblika koji s okolnim prostorom sadržava niz prirodnih, hidrobioloških, ekoloških i estetskih vrijednosti mikrostaništa i lokaliteta krajolika tipično za kontinentalno peripanonsko područje.

Fotografija 2: Čambina

Županijsko poglavarstvo Koprivničko-križevačke županije propisalo je **mjere zaštite** za Značajni krajobraz „Čambina“ na 62 sjednici održanoj 24. kolovoza 2000., a na koje je Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja Republike Hrvatske dalo suglasnost.

Ovim mjerama propisuju se sve radnje koje se smiju izvoditi i sve one koje se ne smiju na predmetnom zaštićenom području.

Zaštićeni dio prirode u kategoriji spomenik prirode - zaštićena je skupina stabala hrasta lužnjaka
Odlukom o proglašenju sedam stabala hrasta lužnjaka (*Quercus robur L.*) koji se nalaze u parku koji okružuje zgradu šumarije Repaš na kat.čest.br. 2219 k.o. Ždala, zaštićenim dijelom prirode u kategoriji spomenik prirode. (Službeni glasnik Koprivničko-Križevačke županije br.09/98), nakon čega je donesena Odluka o izmjeni iste, a kojom se riječ "sedam" zamjenjuje riječi "skupina", na Županijskoj skupštini održanoj 12.07.2002. godine.

Opisana površina iznosi 0,10 ha, a vlasništvo je Hrvatskih šuma

Fotografija 3: Zaštićeni hrastovi u Ždali

Županijsko poglavarstvo Koprivničko-križevačke županije propisalo je **mjere zaštite** za spomenik prirode: sedam stabala hrasta lužnjaka koji se nalazi u parku koji okružuje zgradu šumarije Repaš na kat.čest. br. 2219 k.o. Ždala, na 30 sjednici održanoj 18. prosinca 1998. godine , a na koje je Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša dala suglasnost .

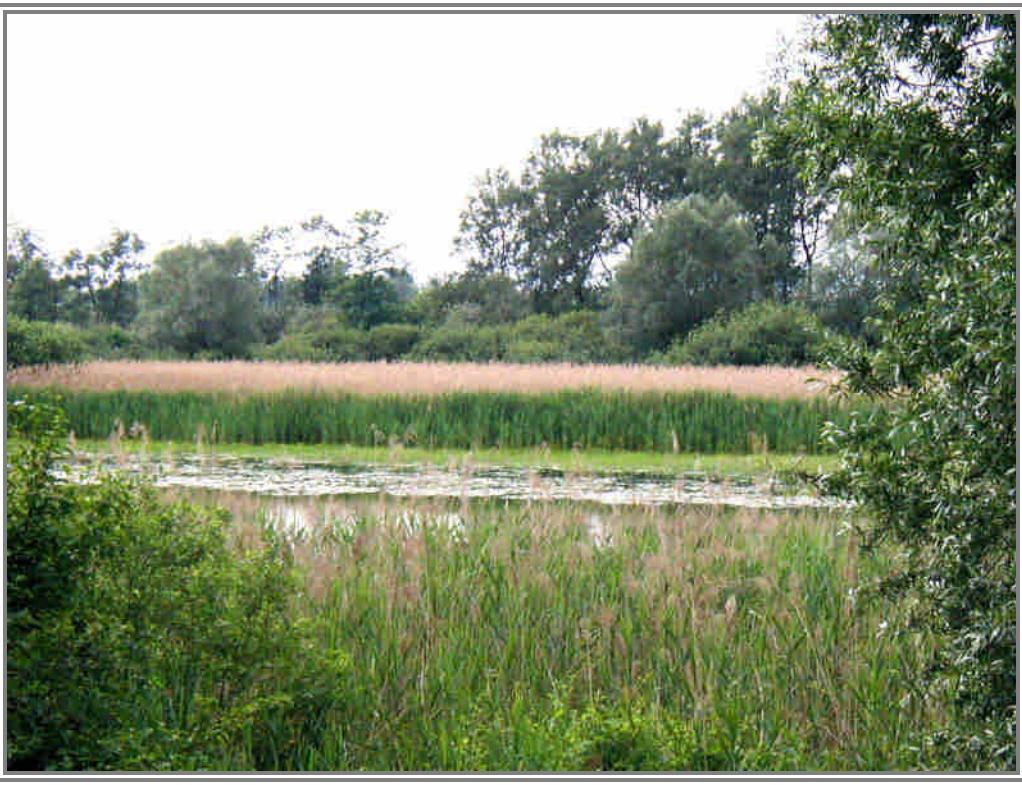
Ovim mjerama propisuju se sve radnje koje se smiju izvoditi i sve one koje se ne smiju na predmetnom zaštićenom području.

Brigu o provođenju mjera zaštite vodi Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Koprivničko-križevačke županije, koja pri tom suraduje s nosiocima gospodarenja na području gdje se nalazi spomenik prirode.

Za zaštitu se predlažu slijedeći prirodni objekt:

1. Ješkovo
2. regionalni park Drava

Fotografija 4:Ješkovo

Ješkovo je nekadašnji dravski rukavac potkovastog oblika čiji su krajevi "potkove" okrenuti lijevoj obali rijeke Drave. Bara Ješkovo nalazi se u Prekodravlju blizu naselja Gola. Kraci potkove razmaknuti su medusobno oko 80 metara, a širina vodotoka iznosi 200-300 metara, uključujući i širok pojas trščaka. Unutar potkove su oranične površine, livade i nekoliko raštrkanih seoskih gospodarstava. Životinjsko naselje Ješkova izuzetno je brojno i raznoliko. U vodi živi nekoliko slatkovodnih autohtonih vrsta riba koje pružaju osnovu za uspješan i tradicionalan športski ribolov. Prikladna staništa udomljuju značajan broj vrsta ptica močvarica, vodozemaca i malih sisavaca koji tu nalaze prikladna zakloništa, gnjezdilišta i obilne izvore hrane. Radi izraženih bioekoloških, hidrobioloških i krajobraznih te estetskih vrijednosti, predlaže se zaštita ovog područja prirode kao hidrološkog spomenika prirode zajedno sa svim prostorom unutar "počkove". Ukupna mu je površina oko 1,4 km².

Regionalni park rijeke Drava

Kako bi se očuvao i unaprijedio prostor rijeke Drave, cjelokupni je spomenuti prostor predložen za zaštitu kao regionalni park rijeke Drave i uvršten u planirani Zeleni pojas Europe. UNESCO je također prihvatio i prijedlog o stvaranju Biosfernog rezervata na ovom području. Ekosustav rijeke Drave (zaobilja, sprudovi, bare, mrtvice, dravski rukavci te bogatstvo flore i faune) su na području Općine Gola relativno sačuvani. Ovdje je ugroženo čak 7 vrsta ptica. Drava na tom području stvara u Hrvatskoj najveće riječno stanište, sa sprudovima, otocima, odronjenim obalama i rukavcima, na kojima opstaje daleko najbolje razvijena pripadajuća zajednica ptica gnjezdarica u cijeloj državi. Taj tip staništa je i u europskim razmjerima jedan od najugroženijih te je potrebna hitna zaštita uz propisivanje određenih mjera zaštite.“ U Općini Gola nalazi se samo dio planiranog regionalnog parka rijeke Drave, površine 1818,16 ha

Ovim Prostornim planom predlaže se izrada Prostornih planova područja posebnih obilježja za **područje rijeke Drave**.

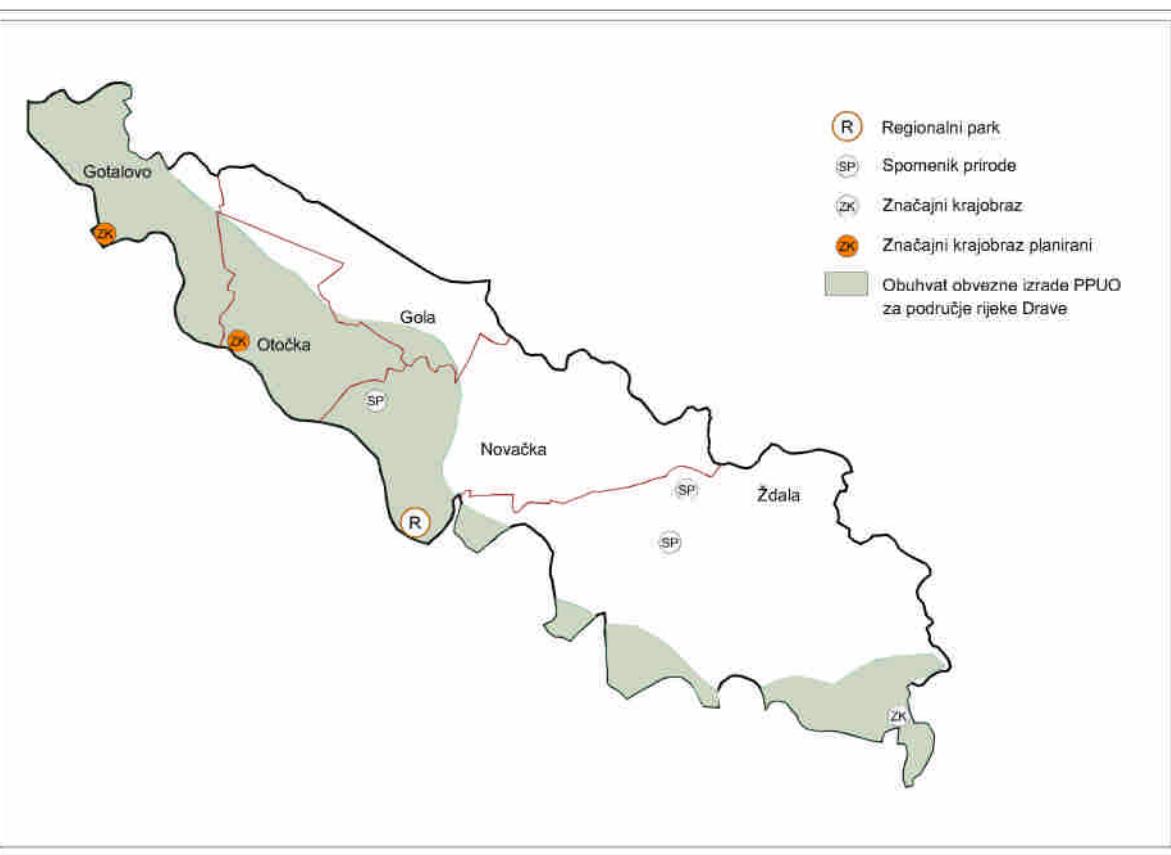
Prostornim planom područja posebnih obilježja utvrđuje se temeljna organizacija prostora, mjere uređenja, korištenja i njegove zaštite sa aktivnostima koje imaju prednost te mjere za unapređenje i zaštitu okoliša. Potrebno je provesti integralnu zaštitu prirodnih i kulturnih vrijednosti, doline rijeke Drave to, ujedno, podrazumijeva valorizaciju pejzažnih vrijednosti, prirodnog i kultiviranog krajolika, tipologije naselja i prostorno-organizacionih specifičnosti navedenih područja.

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE GOLA
C I L J E V I

Od ukupne površine područja uz rijeku Dravu samo je mali dio u Općini Gola u sklopu Koprivničko-križevačke županije, dok je ostali dio u susjednim županijama. Zbog toga će se pitanja značajna za postupak izrade i donošenja plana regulirati na nivou županije, posebnim sporazumom zainteresiranih županija.

Pored toga, ne treba zaboraviti činjenicu da je rijeka Drava uključena u Konvenciju o suradnji na zaštiti i održivom korištenju rijeke Dunav u okviru Programa zaštite okoliša dunavskog slivnog područja (u koje se uvršta i rijeka Drava), a nastojanja u zaštiti prostora rijeke Drave (i Mure) na međunarodnom, odnosno međudržavnom nivou uvrštena su i u program organizacije Euronatur i DOPPS. Za područje rijeke Drave koje je na kartogramu br.5 označeno samo načelno, Plan također prepostavlja mogućnost očuvanja ovog prostora u nekoj od kategorija zaštite prema Zakonu o zaštiti prirode (npr. zaštićeni krajolik) ili prema nekoj od međunarodnih kategorizacija valorizacije prostora koja bi u dovoljnoj mjeri očuvala ovaj vrijedan prostor u smislu ograničavanja zahvata koji bi bitno izmijenili i narušili sadašnje prilike i krajobrazne osobitosti područja rijeke Drave.

Kartogram 5: Obuhvat obvezne izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja (PPPPO) i prirodna baština

Na kartogramu 5 spomenuto područje toka rijeke Drave koje je predloženo za očuvanje, kao i izradu PPPPO-a te obuhvat osobito vrijednog predjela-prirodnog krajobraza, označeno je samo načelno i predstavlja tek polazište za detaljniju obradu.

Zaštićene i ugrožene vrste

Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05, čl. 97.) zabranjeno je branje, skupljanje, uništavanje, sječa ili iskopavanje samoniklih **strogog zaštićenih biljaka i gljiva**, te držanje i trgovina samoniklim strogog zaštićenim biljkama i gljivama. **Strogo zaštićene životinje** zabranjeno je namjerno hvatati, držati i/ili ubijati, namjerno oštećivati ili uništavati njihove razvojne oblike, gnezda ili legla, te područja njihova razmnožavanja ili odmaranja, namjerno uznemiravati, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije i hibernacije, ako bi uznemiravanje bilo značajno u odnosu na ciljeve zaštite, namjerno uništavati ili uzimati jaja iz prirode ili držati prazna jaja, prikrivati, držati, uzgajati, trgovati, uvoziti, izvoziti, prevoziti i otudivati ili na bilo koji način pribavljati i preparirati. Zaštitu uživaju i samonikle biljke i gljive, te divlje životinje koje se nalaze u **nacionalnom parku, strogom rezervatu, te u posebnom rezervatu** ako se radi o

samoniklim biljkama, gljivama, te divljim životinjama radi kojih je područje primarno zaštićeno, kao i sve podzemne životinje, i kad nisu zaštićene kao pojedine svojte, ako aktom o zaštiti toga područja za pojedinu vrstu nije drugačije određeno. Nenamjerno hvatanje i/ili ubijanje stoga zaštićenih životinja prijavljuje se Ministarstvu. Ministarstvo vodi evidenciju o nenamjerno uhvaćenim i/ili ubijenim stoga zaštićenim životinjama, te odlučuje o zaštitnim mjerama u cilju sprječavanja negativnog utjecaja na pojedine vrste.

Zaštićene divlje svojte

Korištenje **zaštićenih divljih svojti** dopušteno je na način i u količini da se njihove populacije na državnoj ili na lokalnoj razini ne dovedu u opasnost (ZZP, čl. 94.). Ministar nadležan za zaštitu prirode i ministar nadležan za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo svaki u svom djelokrugu, propisuju mјere zaštite zaštićenih divljih svojti koje obuhvaćaju: sezonsku zabranu korištenja i druga ograničenja korištenja populacija, privremenu ili lokalnu zabranu korištenja radi obnove populacija na zadovoljavajuću razinu i/ili reguliranje trgovine, držanja radi trgovine i transporta radi trgovine živilih i mrtvih primjeraka. Ministarstvo nadležno za zaštitu prirode vodi evidenciju o načinu i količini korištenja zaštićenih divljih svojti radi utvrđivanja i praćenja stanja populacija. Ako se utvrdi da je zbog korištenja zaštićena divlja svojta ugrožena, ministar može donijeti naredbu kojom zabranjuje ili ograničava korištenje te svojte.

Direktiva o pticama

Ova direktiva donesena je još 1979. godine s ciljem dugoročnog očuvanja svih divljih ptičjih vrsta i njihovih važnih staništa na teritoriju EU. Poseban naglasak je na zaštitu migratornih vrsta koja zahtjeva koordinirano djelovanje svih europskih zemalja. Propis se odnosi na 181 pticu svojtu (vrstu ili podvrstu) te zahtjeva očuvanje dovoljno prostranih i raznolikih staništa za njihov opstanak. Također se zabranjuju načini masovnog i neselektivnog lova te iskoriscivanje, prodaja ili komercijalizacija većine ptičjih vrsta. Načinjene su određene iznimke radi sporta i lova, a dopušta se članicama učiniti iznimke u slučajevima kada ptice predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost i zdravlje ljudi ili drugih biljaka i životinja, te kad nanose velike gospodarske štete. Pojedine zemlje obvezne su utvrditi i zaštiti dovoljan broj i u dovoljnoj površini najpovoljnijih područja za zaštitu ptičjih vrsta iz **Dodatak I Direktive (SPA područja)** koja postaju sastavni dio NATURA 2000. U zemljama EU proglašeno je 4.169 SPA područja ukupne površine veće od 381.652 km².

Direktiva o staništima

Cilj ove direktive donesene 1992.godine je doprinijeti očuvanju biološke raznolikosti članica EU kroz zaštitu staništa divlje flore i faune. Glavni način ostvarenja ovog cilja jest uspostavljanje ekološke mreže područja NATURA 2000. Ova područja (SAC područja) značajna su za očuvanje ugroženih vrsta (osim ptica) i stanišnih tipova koji su navedeni u dodacima Direktive, u tzv. "povoljnog statusu zaštite". Prilikom odabira područja, osim znanstvenih uzimaju se u obzir i gospodarski, društveni i kulturni zahtjevi, te regionalne i lokalne značajke. Zaštita područja provodi se ocjenjivanjem utjecaja pojedinih planova i zahvata, provodenjem planova upravljanja te ugovornim i drugim aranžmanima s vlasnicima i korisnicima zemljišta kroz koje se osigurava primjena odgovarajućih zaštitnih mјera. Nove članice EU na dan pristupa moraju predati popis predloženih područja za NATURA 2000 s odgovarajućom bazom podataka o svakom pojedinom području. **Za vrste navedene na Dodatku II Direktive potrebno je utvrditi važna staništa i zaštititi ih**, vrste na Dodatku IV potrebno je strogo zaštititi, a vrste na Dodatku V uživaju status zaštićenih vrsta čije se populacije smiju eksploratirati uz stalан nadzor.

Crvena knjiga

Crvene knjige ugroženih vrsta objedinjuju podatke o onim svojtama (vrstama ili podvrstama) koje se smatraju ugroženima temeljem znanstvene procjene prema međunarodnim kriterijima koje je postavila Međunarodna unija za zaštitu prirode IUCN. Te se vrste upisuju na tzv. Crveni popis, a detaljno obrađuju u crvenim knjigama. Crvene knjige za pojedine skupine ugroženih vrsta Hrvatske izradili su kompetentni stručnjaci te one predstavljaju temelj za zakonsku zaštitu vrsta.

Crveni popis obuhvaća vrste u s visokim stupnjem ugroženosti, odnosno smatra se da su pred izumiranjem (CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene i VU – osjetljive) te vrste koje bi mogle postati ugrožene ukoliko se

ne poduzmu zaštitne mjere (NT - niskorizične i LC – najmanje zabrinjavajuće), kao i vrste koje se radi nedostatka podataka ne mogu svrstati u neku od navedenih kategorija DD – nedovoljno poznate).

Mjere zaštite:

a) za zaštićene i ugrožene vrste životinja koje su obrađene u Polazištima, točkom 1.2.6.2. Prirodna baština pod b)

U cilju zaštite šišmiša, potrebno je očuvati njihova prirodna staništa u špiljama, šumama te skloništima potovanima, crkvenim tornjevima i drugim prostorima na zgradama. U slučaju obnova zgrada i crkava u kojima je nađena kolonija šišmiša, poželjno je postaviti nova pogodna mesta za sklonište kolonije.

Za zaštitu šišmiša koji obitavaju u špiljama potrebno je jedan dio špilja predviđjeti kao područja zatvorena za javnost, a u špiljama koje su otvorene za posjetitelje šišmišima osigurati nesmetano kretanje prilikom postavljanja vrata na ulazu u špilju, ne uz nemiravati prilikom posjeta te odrediti prihvativni kapacitet špilje. U cilju zaštite šumske vrste šišmiša, detaljne mjere očuvanja šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode koji se ugraduju u odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Općine Gola.

U cilju zaštite vrsta vezanih za vlažna staništa (**vidra, dabar, močvarna rovka, vodena rovka**) potrebno je u što većoj mjeri očuvati vodena i močvarna staništa i spriječiti melioraciju i isušivanje, odnosno ne planirati daljnje regulacije vodotoka te daljnje melioracije ovakvih površina bez Ocjene prihvatljivosti takvih zahvata na prirodu sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za vodena i vlažna staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom vodno-gospodarskih zahvata, koji se upravo radi zaštite ovih ptica ne preporučuju (regulacije vodotoka, vađenje šljunka), kao ni prenamjena ovakvih staništa u poljoprivredna zemljišta (melioracijski zahvati).

U slučaju izvođenja ovakvih zahvata na područjima Nacionalne ekološke mreže (na području Općine naročito je važno sливно područje rijeke Drave), potrebno je provoditi Ocjenu prihvatljivosti zahvata na prirodu sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za šumska staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama, a naročito je potrebno ostavljati dostatan broj starih suhih stabala radi ptica dupljašica (kroz uvjete zaštite prirode odgovarajućih šumsko-gospodarskih osnova).

Potrebno je očuvati staništa na kojima obitavaju **vodozemci i gmazovi** s naglaskom na vlažna i vodena staništa.

U cilju zaštite **ribe** potrebno je o njima voditi brigu prilikom regulacija vodotoka uz obavezu provođenja postupka ocjene prihvatljivosti zahvata na prirodu obzirom da porječje rijeke Drave predstavlja ekološki značajno područje uvršteno u preliminarnu Nacionalnu ekološku mrežu.

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Zakonu o slatkovodnom ribarstvu, zabranjeno je vodotoke poribljavati stranim (alohtonim) vrstama.

Leptiri su općenito ugroženi uslijed regulacije voda što izaziva promjene staništa uz vodotoke i isušivanje vlažnih staništa; uništavanja šuma i promjena u gospodarenju šumama koje uključuju uništavanje starih hrastova i čišćenje rubova šuma; kemijskog onečišćenja; intenziviranja poljoprivredne proizvodnje; sukcesije livadnih staništa; te sakupljačke aktivnost kolekcionara.

U cilju zaštite leptira trebalo bi prvenstveno očuvati vodena i močvarna staništa te o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama i travnjacima, melioraciji i vodno-gospodarskim zahvatima.

Radi očuvanja europski ugroženih leptira plavaca (*Maculinea*) koji su usko vezani uz vlažne livade s određenim biljnim zajednicama, potrebno je takve livade evidentirati i dugoročno osigurati njihov opstanak (redovita košnja) te ih zaštiti kao područja ekološke mreže RH.

Alohtone vrste predstavljaju velik problem i drugi su razlog smanjenja biološke raznolikosti na globalnom nivou, odmah nakon direktnog uništavanja staništa. Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05), zabranjeno je uvođenje stranih divljih svojštava u ekološke sustave.

**b) Mjere zaštite za ugrožena i rijetka staništa koje su obrađene u Polazištima, točkom 1.2.6.2.
Prirodna baština pod c) :**

Površinske kopnene vode i močvarna staništa

- očuvati vodenu i močvarnu staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju,
- osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim stanišima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta,
- očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta,
- održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa,
- očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa,
- očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutrvdene obale, sprudovi, brzaci, slapovi i dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno poplavljivanje rukavaca i dr.),
- očuvati povezanost vodnoga toka,
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme,
- izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja,
- u zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostore za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju,
- vadjenje šljunka provoditi na povišenim terasama ili u neaktivnom poplavnom području, a izbjegavati vadjenje šljunka u aktivnim riječnim koritima i poplavnim ravnicama,
- ne iskoristavati sedimente iz riječnih sprudova.

Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare

- gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu, uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva,
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme,
- očuvati povoljni omjer između travnjaka i šikare, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.),
- očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka,
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni,
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u brdskim, planinskim, otočnim i primorskim travnjačkim područjima.

Šume

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma,
- prilikom dovršnoga sijeka većih šumske površine, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposjećene površine,
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove,
- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice,

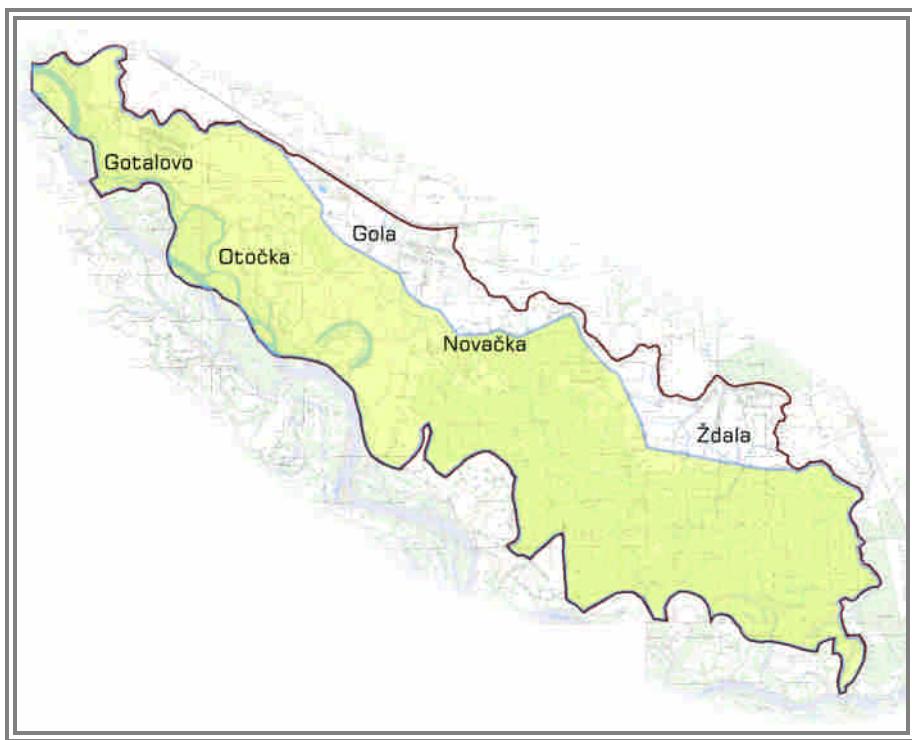
PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE GOLA
C I L J E V I

- u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizme,
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme,
- u svim šumama osigurati stalni postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama,
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojstava te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring),
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodi bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi.

Detaljne mjere za očuvanje šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode za odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Općine Gola.

Pored predjela koji su već zaštićeni ili se tek predlažu za zaštitu u nekoj od kategorija prema Zakonu o zaštiti prirode, ovim Planom se naglašava značaj **osobito vrijednih predjela – prirodnih krajobrazova** koji se ističu svojom osebujnošću, bogatstvom živog svijeta, prirodnim karakteristikama, specifičnim sadržajem biljnih i životinjskih vrsta, osobitim značajem i vrijednošću za cjelokupni županijski prostor u smislu održanja ekološke stabilnosti i biološke ravnoteže i/ili imaju značajnu kulturnu, povijesnu ili neku drugu ulogu (npr. turističku). **Osobito vrijedni predjeli – kultivirani krajobrazovi** imaju istu vrijednost samo s većim naglaskom na izražajnost i osobitost stvorenih vrijednosti krajolika .

Kartogram 6:Osobito vrijedni prirodni krajobrazovi

Izvor: Županijski zavod za prostorno uređenje

Osobito vrijednim predjelima – prirodnim krajobrazima na području Općine Gola ubraja se šire područje rijeke Drave koje se proteže u više općina, šumu u Ždali i sve okolne mrtvice, bare i jezera.

Degradiranjem ovih područja ranije navedenim negativnim aktivnostima ili pak, izostankom neophodnih i poželjnih zahvata, kvalitativno bi se umanjile osobitosti biološke raznolikosti ovog područja, stoga im valja pristupati s određenom mjerom dodatne pažnje i opreza prilikom izvođenja različitih zahvata.

Zaštita biološke raznolikosti podrazumijeva i evidentiranje odnosno očuvanje zavičajnih sorti kultiviranih biljaka i pasmina udomaćenih životinja. Ove su sorte i pasmine prilagođene lokalnom podneblju, otpornije

na bolesti i često vrlo dobro uklopljene u okolnu prirodu i krajolik. Pored toga, oni su sastavni dio nacionalne kulturne baštine jer je u njihov uzgoju uložen trud i znanje brojnih naraštaja, u kombinaciji s uvjetima života i podneblja. Potrebno je, dakle, manje insistirati na suvremeno uzgojenim hibridnim sortama koje se siju na velikim površinama u monokulturama.

Jedan od pritisaka na biološku raznolikost su i biotehnologije, naročito one koje koriste genetski izmijenjene organizme, umjetno stvorene genetskim inženjeringom, ili korištenje nedovoljno poznatih i ispitanih mikroorganizama u okolišu (npr. za nadzor štetnika i sl.). Područje problematike biološke sigurnosti pri rukovanju genetski promijenjenim organizmima potpuno je nepokriveno propisima isto kao i zaštita zavičajnih udomačenih svojstva.

Lovna djelatnost može značajno pridonijeti očuvanju prirode ako uvažava princip racionalnosti, što znači da ne uzrokuje smanjenje brojnosti divljači niti remeti odnos među vrstama. Primjerena lovna djelatnost ograničava prekomjernu gustoću divljači u prostoru, ukoliko se ne lovi matični fond divljači već prirast. Zbog toga i lovstvo mora imati učinkovit inspekcijski segment.

2.4.2.7. ZRAK

Važnost praćenja kakvoće zraka sa odabranim parametrima započela je uvođenjem sustava monitoringa od strane Županije i Županijskog zavoda za javno zdravstvo prije nekoliko godina. Budući se ta praćenja nisu nastavila, danas ne postoji nikakvo saznanje o tome koliko postojeći domaći i vanjski stacionarni i pokretni izvori onečišćenja doprinose umanjenju kvalitete zraka. Naime, na području Županije ne postoji nikakav sustav kontinuiranog mjerjenja koncentracija onečišćujućih tvari u zraku i kvalitet oborina.

Radi mogućnosti davanja relativne ocjene razine prisutnih onečišćenja u zraku, kao i potrebe provođenja kontinuiranog monitoringa, obzirom na eventualno prisutna prekoračenja GV za pojedine parametre, potrebno je provesti indikativna mjerjenja mobilnim laboratorijem na privremeno određenim mjestima ili metodom difuznog uzorkovanja. Pri takvim povremenim mjerjenjima, svakako treba uzeti u obzir da skup podataka mjerjenja mora biti dovoljno velik za ocjenjivanje razine onečišćenosti zraka. Ukoliko su razine onečišćenosti zraka više od graničnih vrijednosti, gradovi, općine i županija, prema ocijenjenoj razini, uspostavljaju lokalnu mrežu za trajno praćenje kakvoće zraka na svom području.

Budući je praćenje atmosferskih prilika od neizostavne važnosti za kvalitetan monitoring kakvoće zraka, osim praćenja meteoroloških pokazatelja, Plan naglašava važnost praćenja kvalitete oborina integrirano, kao skupni monitoring.“

U Općini Gola zrak je ocijenjen kao čist ili neznatno onečišćen (I. kategorije), stoga je potrebno djelovati preventivno u smislu obveze održanja takvog stanja kakvoće zraka, osobito iz razloga što je kakvoća zraka ključni čimbenik smanjenja zdravstvenog rizika.. Strateški je cilj spriječiti ili smanjiti postojeća onečišćenja i pokušati postići najbolju moguću kakvoću zraka (I kategorija).

Najблиža područja Općine Gola (susjedne općine koje se nalaze se desne obale Drave) koja prepostavljuju značajniju emisiju/imisiju onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora je:

- CPS "Molve" – širi okoliš

Isto tako, značajni onečišćivači zraka su i prijevozna sredstva, odnosno cestovni promet, te je neophodno periodično kontroliranje sadržaja ugljičnog monoksida, sumpornih i dušičnih spojeva i ostalih tvari koje onečišćujuće djeluju na kvalitetu zraka. Najviše su izložene onečišćavanju ispušnim plinovima (SO_2 , CO , NO_x , Pb , prašina, ugljikovodici) magistralna cesta iz Koprivnice prema Goli i Mađarskoj. Zbog svog značajnog udjela u onečišćavanju okoliša, nacionalna Strategija zaštite okoliša navodi racionalizaciju i optimalizaciju prometa kao jedan od važnih ciljeva u procesu zaštite zraka. Najveći potencijalni onečišćivač svakako je CPS Molve u sklopu koje se obavlja prerada plina i plinske kondenzata uslijed čega dolazi do ispuštanja štetnih tvari (CO_2 , H_2S , Hg , teški metali te merkaptani (RSH) koji smanjuju kvalitetu zraka neugodnim mirisom) u zrak i neposredni okoliš.

Prvi korak u sustavnom rješavanju problema zaštite zraka je određivanje emisije onečišćujućih tvari u zrak. Kako se djelotvorno suzbijanje onečišćavanja zraka može postići samo djelovanjem na izvore emisija, propisuje se obveza prijavljivanja izvora onečišćavanja kao i svake njegove promjene i rekonstrukcije Županijskom uredu, te redovito praćenje emisija i dostavljanje podataka Županijskom uredu koji vodi registar izvora emisija s podacima o prostornom smještaju, kapacitetu te vrsti i količini emisija. Na temelju ovih podataka vodi se katastar emisija u okoliš (KEO).

Znatnija opterećenje zraka onečišćujućim tvarima prepostavljaju se samo u većim naseljima, a u koja se naselja Općine Gola ne ubrajaju i na lokacijama Centralne plinske stanice Molve. Kakvoća zraka, naravno, ovisi i o daljinskom prijenosu onečišćenja na koje je nemoguće utjecati. Problemi međugrađaničnog transporta onečišćujući tvari u atmosferi rješavaju se međunarodnim djelovanjem u okviru Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka.

Česti su slučajevi širenja neugodnih mirisa sa poljoprivrednih farmi i nekontroliranih odlagališta otpada ili nekontroliranog spaljivanja otpada.

2.4.2.8. ZAŠTITA OD BUKE

Nadzor nad bukom, mjerjenje, kao i najviše dopuštene razine buke regulirane su Zakonom o zaštiti od buke (Narodne novine br. 17/90). Zaštita od buke ostvaruje se sprječavanjem nastajanja buke, utvrđivanjem i praćenjem razine buke, otklanjanjem i smanjivanjem buke na dopuštenu razinu. Sustavnog mjerjenja razine buke, kao i njenog utjecaja na zdravlje ljudi, za sada nema u Hrvatskoj.

Prema Zakonu o zaštiti od buke (članak 6.) PPUO trebale bi biti odredene predviđene razine buke koje ne smiju prijeći najviše dopuštene razine prema našim propisima i međunarodnim standardima. Budući da za područje Općine Gola nije do sada izrađena karta buke koja je uvjetovana Zakonom i koja čini sastavni dio dokumentacije prostora (čl. 5. Zakona o zaštiti od buke) do donošenja iste, predviđene razine buke ne smiju prijeći najviše dopuštene razine buke određene Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave.

Radikalno smanjiti buku i vibracije koje proizvodi odvijanje prometa, zadatak je koji se smatra jednim od općih strateških ciljeva postavljenim na republičkom nivou.

Mjerenje i predviđanje buke u sredini u kojoj čovjek radi i boravi, obavljaju organizacije zdravstva i druge organizacije i poduzeća registrirane za obavljanje te djelatnosti.

Posebnim ciljevima u pogledu smanjenja buke i vibracija treba smatrati ove zadace:

- poboljšati mrežu cestovnog prometa sanacijom ili rekonstrukcijom pojedinih dijelova cesta.,
- pooštiti nadzor i sankcije glede buke koju proizvode neispravna motorna vozila i povući ih iz prometa,
- potpuno isključiti takvu vrstu prometa na zaštićenim dijelovima prirode.

Prekomjerna proizvodnja buke i vibracija problem je koji ne treba zanemariti jer dovodi do ugrožavanja ljudskog zdravlja i kakvoće življenja u naseljenim mjestima, ali i do ugrožavanja svih fizičkih struktura u naseljima, osobito kulturno-povijesne baštine. Tome je djelomično uzrok i u nezadovoljavajućim prometnim rješenjima i regulacijama prometa i održavanju cesta.

3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE

3.1. RACIONALNO KORIŠTENJE I ZAŠTITA PROSTORA

Racionalno korištenje i zaštita prostora podrazumijeva postizanje učinkovitije funkcionalne organizacije prostora i pravilno gospodarenje resursima.

To se odnosi na:

- Zaustavljanje nepotrebnog zauzimanja prostora za izgradnju naselja, ali i planiranje građenja izvan građevinskog područja te na gradnju, rekonstrukciju i modernizaciju infrastrukturnih mreža,
- Prioritetno lociranje gospodarskih djelatnosti u već formiranim zonama tih djelatnosti, po potrebi uz nužna proširenja i tamo gdje infrastruktura to omogućava,
- Planiranje infrastrukturnih koridora uz prethodno ispitivanje kapaciteta i funkcionalnosti postojećih, s ciljem da se oni maksimalno iskoriste i poboljšaju slučaju odabira novih, potrebno je izbjegavati zauzimanja površina vrjednijih resursa.

Stanje u prostoru Općine Gola u segmentu razvoja naselja i osiguranja površina za njihov nesmetani razvitak može se zaključiti da niti jedno naselje nije imalo prostornih ograničenja koja bi usporavala ili ograničavala njihov razvoj, jer je planskom dokumentacijom osigurano više nego dovoljno prostora za smještaj i razvoj naselja.

3.2. UTVRĐIVANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA U ODNOSU NA POSTOJEĆI I PLANIRANI BROJ STANOVNika, GUSTOĆU STANOVANJA, IZGRAĐENOST, ISKORIŠTENOST I GUSTOĆU IZGRAĐENOSTI, OBILJEŽJA NASELJA, VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI KRAJOBRAZA, PRIRODNIH I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Gradičinska područja naselja na području Općine Gola neće se bitno proširivati u odnosu na postojeća, s obzirom da se procjenjuje da nema razloga za proširenje (povećanje broja stanovnika i domaćinstava, intenzivni gospodarski razvoj i sl.). U slučaju potreba za proširenjem građevinskog područja, naselja se mogu širiti jedino tako da se izbjegne linearno širenje naselja uz županijske prometnice, te da se izbjegne širenje na poplavne površine, te šumske i poljoprivredne površine.

Postojećim prostornim planom bivše općine Koprivnica iz 1993. godine već je određeno da se građevinska područja naselja u čijem su sastavu bila i naselja Općine Gola (Gola, Gotalovo, Otočka i Novačka), proširuju i određuju za plansko razdoblje do 2005. godine, uz ocjenu da nema razloga za daljnje proširenje. Ukoliko se ukaže potreba građevinska područja naselja mogu se širiti tako da se: izbjegne linearno širenje uz magistralne i regionalne prometnice izbjegnu strmi nagibi, poplavne površine, usjeci, zasjeci, šumske površine i poljoprivredni kompleksi

Gradičinska područja u nizinskom djelu treba formirati kao okupljena koncentrirana naselja.
Gradičinska područja ne smiju se širiti na zone interesa vodoprovrede i na zone zaštite prirode, te uz i u koridorima magistralne i regionalne prometne i komunalne infrastrukture.

Svi ovi kriteriji iz bivšeg Prostornog plana uzeti su u obzir kod određivanja građevinskog područja koje se također određuje za razdoblje do 2015. godine.

U naseljima : Otočka i Novačka gdje je prisutna disperzivna gradnja, građevinska područja naselja formiraju se kao više odvojenih skupina građevina, dok je u ostalim naseljima: Gola, Ždala i Gotalovo građevinska zona formirana za koncentrirana naselja.

Tablica 5:Prosječna gustoća stanovništva u odnosu na građevinsko područje po PPO Koprivnica i PPO Đurđevac 1993. godine.

Naselje	Površina građevinskog područja	Gustoća stanovanja
	ha	st/ha
Gola	121,76	9,05
Gotalovo	53,31	8,97
Novačka	89,78	4,77
Otočka	75,75	4,09
Ždala	57,42	14,75
Ukupno	398,02	7,95

Tablica 6:Usporedba površina građevinskog područja starog i novog Prostornog plana

Naselje	Stari plan	Novi plan	(-pad,+rast)
	ha	%	
Gola	121,76	115,06	-5%
Gotalovo	53,31	49,86	-6%
Novačka	89,78	69,26	-23%
Otočka	75,75	54,39	-28%
Ždala	57,42	79,27	38%
Ukupno	398,02	367,85	-8%

Iz ove tablice vidljivo je da je građevinsko područje predhodnog Prostornog plana bivše općine Koprivnica bilo precijenjeno, dok je građevinsko područje iz Prostornog plana bivše općine Đurđevac za naselje Ždala bilo nerealno određeno, ali ne iz razloga prevelikog širenja građevinskog područja na nova područja (čestice) uz prometnice, već određivanja dubine građevinskog područja koja je na nekim mjestima iznosila jedva 30 m od ceste, a što je investitorima predstavljalo velike probleme za gradnju gospodarskih građevina koje se grade na većim dubinama. Isključivo iz ovog razloga došlo je ovim Planom do povećanja građevinskog područja samo u naselju Ždala, čija je dubina građevne parcele sada čak negdje do 100 m od ceste, dok je najviše smanjeno građevinsko područje naselja Otočke, koja ima najmanji broj stanovnika (247) i proces zaostajanja u razvitu.

Županijskim prostornim planom utvrđeno je da se mora osigurati prostor za razvoj naselja s tim da neizgrađeni dio građevinskog područja bude manji od građevinskog područja:

- za područja i veća lokalna središta (općinsko središte Gola) 5% do 20%
- za manja naselja (Ždala) sa uravnoteženim razvojem i stagnacijom procesa osigurati prostor za razvoj naselja, s tim da neizgrađeni dio bude 5% do 20 %
- za naselja sa 201 do 500 stanovnika (naselja: Otočka , Novačka i Gotalovo) i procesima nazadovanja i izrazitog nazadovanja u razvitu građevinska područja treba minimalizirati tako da obuhvati samo izgrađeni dio , a planirani neizgrađeni dio, ne veći od 5% izgrađenog.

Tablica 7:Izgrađeni i neizgrađeni dio građevinskog područja

Naselje	Izgrađeno		Neizgrađeno		Ukupno		(neizg.) u odnosu na ukupno
	ha	%	ha	%	ha	%	
Gola	107,66	31%	7,41	30%	115,06	31%	6%
Gotalovo	47,58	14%	2,28	9%	49,86	14%	5%
Novačka	64,63	19%	4,64	19%	69,26	19%	7%
Otočka	51,05	15%	3,34	14%	54,39	15%	6%
Ždala	72,24	21%	7,03	28%	79,27	22%	9%
Ukupno	343,15	100%	24,70	100%	367,85	100%	7%

Iz ove tablice je vidljivo da je novo građevinsko područje za novu gradnju samo u prosjeku 7% ukupnog građevinskog područja . Najviše je smanjeno građevinsko područje naselja Otočke s obzirom na građevno područje prethodna Prostornog plana koji je imao oko 50 % neizgrađene površine namijenjene za novu gradnju, a koja do danas nije realizirana.

Tablica 8:Prosječna gustoća stanovništva u odnosu na građevinsko područje predviđena do 2021. godine

Naselje	površina građevinskog područja	očekivani broj stanovnika 2021 g.	gustoća stanovanja
			ha
Gola	115,06	1025	8,91
Gotalovo	49,86	378	7,58
Novačka	69,26	222	3,21
Otočka	54,39	399	7,34
Ždala	79,27	672	8,48
Ukupno	367,85	2696	7,33

Postojeće vikend građevine na Ješkovu građene su neplanski. Sada su ušle u građevnu vikend zonu kao postojćeće, bez mogućnosti daljnog širenja ove vikend zone. Ukoliko se pojavi daljnja neplanska izgradnja vikend ili stambenih građevina na ovom području treba je spriječiti.. Ne koncepcijски i stihijski zahvati na prometnoj i komunalnoj infrastrukturi su primjeri neracionalnog korištenja prostora. Takva gradnja vizualno degradira prostor, iskorištenost takvih objekata je vremenski i funkcionalno slaba, a obično se javlja na vrjednjim lokacijama. Tamo gdje je i legalna gradnja objekata ovog tipa, valja provjeravati dobru koncipiranost.

3.3. UNAPREĐENJE UREĐENJA NASELJA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Jedan od ciljeva iz Županijskog prostornog plana je da se smanje razlike u uvjetima života i rada između gradskih centara, općinskih središta i ostalih naselja. Na taj način zaustavila bi se depopulacija pojedinih prostora i zapuštanje njihovih resursa. Time bi se ujedno stvorili uvjeti za racionalno korištenje resursa i polisentrični razvitak. Da bi se to ostvarilo, potrebna su ulaganja u nedovoljno razvijene komunalne sustave: vodoopskrbu, energetiku, promet, kanalizaciju i rješavanje problema deponija otpada.

U većim, koncentriranim naseljima: općinskom centru Goli i većim naseljima kao što je Ždala i Gotalovo potrebna je temeljita urbanizacija centara. U svim naseljima potrebno je oblikovati i interpolirani parkove i zelene površine koje danas nedostaju ili nisu adekvatno održavane. U prostoru naselja postoje mnogobrojni napušteni objekti, čitavi dijelovi naselja i pejzaži koje je potrebno sanirati.

Po pitanju uređenja komunalne infrastrukture naselja potrebno je:

- izgraditi javnu vodoopskrbnu mrežu u svim naseljima gdje god je to moguće,
- izgraditi sistem javne kanalizacije za otpadnu vodu domaćinstava, riješiti problem površinskih i oborinskih voda,
- riješiti problem prometnica i lokalnih nerazvrstanih cesta koje su u lošem stanju, neuredene, neodržavane, neASFaltirane te riješiti problem magistralnih cesta, koje prolaze kroz naselja, a nemaju izgrađen nogostup,
- riješiti problem plinifikacije, odnosno dovršiti i proširiti već postojeće mreže ili je dovesti tamo gdje je uopće nema,
- poboljšati javni prijevoz u smislu prilagođena potrebama korisnika (čaka, radnika),
- javnu rasvjetu postaviti u slabo osvijetljena naselja i u naseljima u kojima rasvjeta uopće nije riješena.

Kapacitet infrastrukture predviđjeti uzimajući u obzir nepovoljno demografsko kretanje, odnosno smanjenje broja stanovnika koje će se nastaviti, ali manjim intenzitetom. Uvođenje infrastrukture treba biti etapno, po prioritetima koji uključuju prvo rješavanje većih, koncentriranih naselja: Gole, Ždale i Gotalova, od kojih je najveći prioritet općinsko središte Gola, pa veće lokalno središte Ždala. Kod naselja Otočka i Novačka javlja se problem raštrkanosti naselja što uveliko poskupljuje budući razvoj. Ova naselja moraju prije svega temeljiti svoj razvoj na koncentraciji naselja, te dati prioritet djelu naselja sa većom gustoćom. Razvoj komunalne infrastrukture pojedinačno obrađena je u poglavљu "2.2.3.3. Razvoj prometne i komunalne infrastrukture".